

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra obchodu a financí

Bakalářská práce

**Administrativní náročnost podnikání soukromě
hospodařícího zemědělce**

Pavla Vydrová

© 2023 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Pavla Vydrová

Podnikání a administrativa

Název práce

Administrativní náročnost podnikání soukromě hospodařícího zemědělce

Název anglicky

Administrative complexity of a privately farmer's business

Cíle práce

Cílem bakalářské práce je definovat administrativní náročnost podnikání soukromě hospodařícího zemědělce, tedy zjistit, jaký časový prostor nebo jaké prostředky musí tento podnikatel vynaložit na vedení daňové evidence včetně podání daňových přiznání, na administraci dotací a na další činnosti související s provozem soukromého hospodaření.

Metodika

Literární rešerše bude založena na deskripci základních administrativních povinností souvisejících s podnikáním soukromě hospodařícího zemědělce (vedení daňové evidence, administrace dotací a covidových příspěvků atd.) z tuzemských i zahraničních literárních zdrojů. Vlastní část práce bude založena na datech, které budou získávány dotazníkovým šetřením a expertními rozhovory se zemědělci, účetními pracovníky a pracovníky úřadů. Zjištěná kvalitativní i kvantitativní data budou zpracována a následně dojde k formulaci doporučení, jaké činnosti se soukromě hospodařícímu zemědělci vyplatí zajistit outsourcingem.

Doporučený rozsah práce

40 – 60 stran

Klíčová slova

Administrativa, daňová evidence, podnikatel, záznam, zemědělství.

Doporučené zdroje informací

BERÁNEK, Petr. Cizí měny a kurzové rozdíly: výklad a řešené příklady. Olomouc: ANAG, [2017]-. Účetnictví (ANAG). ISBN 978-80-7554-081-2.

DUŠEK, Jiří a Jaroslav SEDLÁČEK. Daňová evidence podnikatelů 2021. Praha: Grada, [2021]-. Účetnictví a daně (Grada). ISBN 978-80-271-3106-8.

MARKOVÁ, Hana. Daňové zákony 2021: Úplné znění k 1.1. 2021. Grada, 2021. ISBN 978-80-271-3130-3.

SHAJDUROVA, Natalia a Mária HOMOKYOVÁ. Multidisciplinary Aspects of Production Engineering: The Methodology of Tax Records for the Support of Tax Management. 2018, 720 – 731 str. Dostupné z: doi:<https://doi.org/...060>

TAUŠL PROCHÁZKOVÁ, Petra a Eva JELÍNKOVÁ. Podniková ekonomika – klíčové oblasti. Praha: Grada Publishing, 2018. Expert (Grada). ISBN 978-80-271-0689-9.

Zemědělství. Praha: Ministerstvo zemědělství České republiky, [2021]-. ISBN 978-80-7434-616-3.

Předběžný termín obhajoby

2022/23 LS – PEF

Vedoucí práce

doc. Ing. Jana Hinke, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra obchodu a financí

Elektronicky schváleno dne 13. 7. 2022

prof. Ing. Luboš Smutka, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 27. 10. 2022

doc. Ing. Tomáš Šubrt, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 05. 02. 2023

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Administrativní náročnost podnikání soukromě hospodařícího zemědělce" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 15. 3. 2023

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala paní docentce Ing. Janě Hinke, Ph.D. za její velkou trpělivost, důvěru a čas, který věnovala vedení této práce. Poděkování patří i všem zúčastněným, kteří během terénních šetření poskytli užitečné informace pro zhotovení praktické části bakalářské práce.

Administrativní náročnost podnikání soukromě hospodařícího zemědělce

Abstrakt

Předložená bakalářská práce se zabývá stále náročnějšími administrativními povinnostmi individuálního zemědělce.

Teoretická část obsahuje především nástin současné situace a pokrokových tendencí v daném oboru, kromě toho také nezbytné charakteristiky zemědělské činnosti a její hlavní úkoly. Dále podává definici předmětu a strukturu daňové evidence s ohledem na všechny náležitosti s ní spojené a věnuje se i otázkám stanovení základu daně a jejich odvádění místně příslušnému finančnímu úřadu. Všímá si i nesnadné problematiky vlivu dotačních fondů pro zemědělské podniky i jejich složitého cyklu, právě tak jako povinností plynoucích z podnikání, které musí každý podnikatel splňovat jak z teoretického, tak i z praktického hlediska. Zvláštní pozornost je soustředěna na integrační vývoj, který usnadňuje práci zemědělcům obecně.

Praktická část názorně ukazuje časovou náročnost podnikatele, vedoucího daňovou evidenci, ať již si ji vede sám nebo za pomoci účetní. V rámci výzkumu byla uskutečněna anketa s množstvím exaktních otázek, na něž odpovídali jak samotní zemědělci, tak i ředitelka finančního úřadu. Rozbor odpovědí pak pomohl formulovat závěry, které služby by si měl podnikatel preferenčně outsourcovat s ohledem na složitou právní legislativu a časovou i finanční náročnost. Získané informace mohou sloužit podnikatelům v jejich podnikání nebo jako inspirace začínajícím podnikatelům, kteří se rozhodují pro evidenci svých příjmů, výdajů nebo majetku.

Klíčová slova: administrativa, daňová evidence, podnikatel, záznam, zemědělství

Administrative complexity of the business of a privately run farmer

Abstract

The presented bachelor thesis deals with the increasingly demanding administrative duties of the individual farmer.

The theoretical part contains mainly an outline of the current situation and progressive tendencies in the field, in addition to the necessary characteristics of agricultural activity and its main tasks. It also defines the subject matter and structure of the tax register with regard to all the requirements associated with it, and addresses the issues of determining the tax base and remitting it to the locally competent tax office. It also takes into account the difficult issue of the impact of subsidy funds on agricultural holdings and their complex cycle, as well as the obligations arising from the business that every entrepreneur has to meet both from a theoretical and practical point of view. Particular attention is focused on the integrative developments that make work easier for farmers in general.

The practical part illustrates the time-consuming nature of the entrepreneur keeping tax records, whether he keeps them himself or with the help of an accountant. A survey was carried out with a number of factual questions answered by both the farmers themselves and the Director of the Tax Office. The analysis of the answers then helped to draw conclusions as to which services the entrepreneur should preferably outsource in view of the complex legal legislation and the time and money involved. The information gathered can serve entrepreneurs in their business or as inspiration for aspiring entrepreneurs who are deciding to record their income, expenses or assets.

Keywords: administration, tax record, entrepreneur, record, agriculture

Obsah

1 Úvod.....	11
2 Cíl práce a metodika	12
2.1 Cíl práce	12
2.2 Metodika.....	12
3 Teoretická část.....	14
3.1 Historický vývoj zemědělství.....	14
3.1.1 Historie zemědělských podniků v České republice	14
3.1.2 Ekologické zemědělství	15
3.2 Agrární výroba a její ekonomický význam	15
3.2.1 Rostlinná výroba	16
3.2.2 Živočišná výroba.....	16
3.3 Daňová evidence	17
3.3.1 Způsob vedení daňové evidence	17
3.3.2 Uplatnění paušálních výdajů	18
3.3.3 Zdanění formou paušální daně.....	19
3.3.4 Podnikání v zemědělství	20
3.3.5 Charakteristika podvojného účetnictví.....	20
3.4 Dokumenty spojené s daňovou evidencí	21
3.4.1 Evidování příjmů a výdajů.....	21
3.4.2 Evidence pohledávek a závazků	22
3.4.3 Odpisy DHM.....	22
3.4.4 Porovnání skutečných stavů se stavem v daňové evidenci.....	23
3.4.5 Ostatní evidence spojená s daňovou evidencí.....	24
3.4.6 Zelená nafta.....	24
3.5 Dotační tituly a dotace obecně	24
3.5.1 Vymezení složitosti cyklu dotací	24
3.5.2 Jednotná platba na plochu (SAPS).....	25
3.5.3 Rozvoj venkova.....	25
3.5.4 Zahájení činnosti mladých zemědělců	25
3.5.5 Mimořádný kompenzační bonus pro zemědělce.....	25
3.6 Daně zemědělce související s podnikáním.....	26
3.6.1 Daň z příjmů FO	26
3.6.2 Daň z přidané hodnoty	27
3.6.3 Daň silniční	28
3.7 Vymezení Outsourcingu.....	28

4 Praktická část	30
4.1 Časový propočet daňové evidence	30
4.2 Výsledky expertních rozhovorů	31
4.2.1 Zpracované závěry zjištěné z expertního rozhovoru s finančním úřadem 31	
4.2.2 Závěry expertního rozhovoru se zajišťovatelem outsourcingu pro objasnění časové náročnosti daňové evidence	35
4.2.3 Objektivní názory z expertních rozhovorů s drobnými zemědělskými podnikateli	36
4.3 Časová náročnost zhotovení dotací	37
4.4 Porovnání výhodnosti plátcovství daně	40
4.5 Doporučení plynoucí z práce	43
5 Závěr.....	45
6 Zdroje	48
7 Seznam obrázků, tabulek, grafů a zkratk	52
7.1 Seznam tabulek	52
7.2 Seznam grafů.....	52
8 Přílohy	52

Seznam použitých zkratk

ČNB	Česká národní banka
ČR	Česká republika
DAP	Daňové přiznání
DHM	Dlouhodobý hmotný majetek
DPH	Daň z přidané hodnoty
EU	Evropská unie
FO	Fyzická osoba
Ha	Hektar
HDP	Hrubý domácí produkt
IPH	Evidence přípravků a hnojiv
IZR	Integrovaný zemědělský registr
LPIS	Land parcel identification system – registr půdy
MZe	Ministerstvo zemědělství
OSVČ	Osoba samostatně výdělečně činná
PO	Právnícká osoba
SAPS	Jednotná platba na plochu
SZIF	Státní zemědělský intervenční fond
ZD	Základ daně
ZDP	Zákon o dani z příjmu
ZÚ	Zákon o účetnictví

1 Úvod

Cílem každého podniku je prosperovat a rozšiřovat své výstupy. Pro takový podnik je nezbytný propočet časové náročnosti, díky němuž může podnikatel zhodnotit, jaké administrativní činnosti zabírají nejvíce času a zdali se mu vyplatí najmout externího dodavatele, který mu částečně nebo zcela pomůže s kompletací agendy.

S daňovou evidencí se setkává řada podnikatelů, kteří stojí na začátku svého podnikání před rozhodnutím, jak evidovat své příjmy a výdaje pro správné stanovení základu daně z příjmů. Daňová evidence je poměrně časově náročnější, a proto se mnoho podnikatelů nechce zaobírat touto problematikou a právní legislativou s tím spojenou. Z tohoto důvodu se stává častou volbou paušální uplatnění výdajů. Novou možností, která vstoupila v platnost v roce 2021 v době koronavirové krize, je paušální daň. OSVČ pravidelně jednou za měsíc odvádí konstantní stanovenou částku bez nadměrné administrativy.

Téma práce je stále aktuálním podkladem převážně pro začínající zemědělce, kteří se rozhodli podnikat. Nelze opomenout ani dlouholeté podnikatele, kteří si vedou daňovou evidenci sami a vzhledem k náročnosti práce v sektoru zemědělství nemají dostatek času sledovat nová legislativní ustanovení či změny v předpisech. Dnešní soukromě hospodařící zemědělci se musí zabývat nejen oborem zemědělství, ale i odvětvími, která nejsou předmětem jejich hlavní činnosti. Na zemědělské subjekty jsou kladeny čím dál větší nároky na znalosti z oboru informatiky a účetnictví.

Hlavním východiskem práce je prozkoumání časové náročnosti daňové evidence, dotací a dalších administrativních operací u soukromě hospodařícího zemědělce, což je rozšířeno o odborné pohledy z praxe dlouholetých odborníků či podnikatelů.

Poznatky z praktické části poslouží soukromě hospodařícím osobám jako podklad při rozhodování, zda si daňovou evidenci zhotovovat sami či zda s ohledem na poukázanou časovou a finanční náročnost není výhodnější řešit tuto administrativu formou outsourcingu.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Cílem bakalářské práce je definovat administrativní náročnost podnikání soukromě hospodařícího zemědělce, tedy zjistit, jaký časový prostor nebo jaké prostředky musí tento podnikatel vynaložit na vedení daňové evidence, včetně podání daňových přiznání, na administraci dotací a na další činnosti související s provozem soukromého hospodaření.

2.2 Metodika

Literární rešerše je založena na deskripci základních administrativních povinností souvisejících s podnikáním soukromě hospodařícího zemědělce (vedení daňové evidence, administrace dotací a covidových příspěvků atd.) z tuzemských i zahraničních literárních zdrojů. Primárně se práce zabývá dotačními tituly, které se vyskytovaly v expertních rozhovorech. Daně byly vybrány dle využití u drobných zemědělských subjektů. Vlastní část práce je založena na datech, která byla získána expertními rozhovory se zemědělci, účetními pracovníky, ředitelkou Finančního úřadu a dalších subjektů. Sběr dat bude prováděn na základě otevřených, polootevřených a uzavřených otázek.

Rozhovor je dialog mezi tazatelem a odpovídajícím za cílem shromáždit důležité informace v práci jsou vedeny autorkou práce s předem určenými polostrukturovanými otázkami, které slouží pro podrobný vhled do problematiky outsourcingu a administrativy. Sbíraná data jsou především z oblasti Rakovnicka. Výsledkem rozhovorů je docílit maximálního množství získaných dat, která jsou v práci shrnuta.

Zohledněny jsou dvě malé farmy primárně zaměřené na živočišnou produkci, z nichž jedna si vede všechny dokumenty sama a druhá přenechává činnost externímu subjektu. Zjištěná kvalitativní data budou dále zpracována a následně dojde k formulaci doporučení, jaké činnosti se soukromě hospodařícímu zemědělci vyplatí zajistit outsourcingem. Následně je proveden empirický průzkum skutečností, které vedou podnikatele k outsourcingu, šetření časové náročnosti a finančních prostředků.

Terénní otázky budou formulovány dle explorační metody a dedukce. Na otázky budou odpovídat podnikatelé vedoucí si daňovou evidenci sami, tak účetní, která vede drobným zemědělcům daňovou evidenci, a v neposlední řadě ředitelka finančního úřadu. Následně je provedena komparace s expertkou přes dotace a SZIF. Zobrazené pohledy a seznámení se s riziky účelně doplní a objasní následující otázky určené pro podnikatele –

drobné zemědělce, účetní, expertku a poradkyni na základě terénních otázek i od vedoucí Finančního úřadu.

Informace poskytla firma Jiří Vydra pro zpracování propočtu a průzkumu časové náročnosti jejich administrativy, kde v některých částech práce je komparována se zemědělským podnikatelem Miroslavem Polcarem. Výstupem bude analýza outsourcingu dle objektivních subjektů s možností doporučení šetření nákladů, úsporou času a doporučením pro zkvalitnění výkonnosti podniku, jenž jsou nezbytné pro růst podniku. Zjištěná kvalitativní data jsou zpracována a následně dojde k formulaci doporučení, jaké činnosti se soukromě hospodařícímu zemědělci vyplatí zajistit outsourcingem.

3 Teoretická část

Tato část práce stručně připomíná historii zemědělství a jeho význam, přičemž se podrobněji zabývá charakterem zemědělské výroby a jejími proměnami v průběhu historického vývoje. Hlavní pozornost je pak věnována analýze daňové problematiky v zemědělských podnicích. Podrobně rozebírá všechny aspekty s tím spojené, včetně legislativy a přehledně vysvětluje základní odborné pojmy. Neopomíjí ani rozbor dotační politiky a uvádí příklady, jak finanční podpora pomáhá při rozšiřování kapacit malých firem či při jejich modernizaci. V závěru se rovněž dotýká složitých otázek vedení účetnictví.

3.1 Historický vývoj zemědělství

Na počátku historie zemědělství lidé využívali především darů přírody, jako sběrači plodů a lovci. Od té doby až do nástupu kapitalismu se zemědělství stalo nejvýznamnějším druhem činnosti člověka. V zemědělské výrobě se od 13. století zaváděl trojpolní systém, který nahradil méně výhodný dvojpolní systém. Trojpolní systém byl poté vytlačen až na počátku kapitalismu střídavým hospodařením. Po husitských válkách, kdy ubývalo obyvatelstva se začátkem 16. století začaly věci měnit, města rostla a tím i spotřeba zemědělské výroby. Po druhé světové válce se v řadě zemí střední a jihovýchodní Evropy včetně Československa – začala uskutečňovat kolektivizace zemědělství. Vznikaly velké zemědělské celky s direktivním řízením – buď přímo státní statky nebo podobně řízená družstva, kam se soustředila téměř veškerá půda rolníků i jejich živočišná výroba. Tento způsob hospodaření se zhroutil po roce 1989. Lidé už nevladnili své statky, ale vlastnil je stát, nastalo období tzv. združstevňování. Pozemky se sloučily do větších celků pod jednoho majitele. Po skončení vlády KSČ se rychle snižovala pracovní síla v zemědělstvím, ale naproti tomu rostla produktivita práce a vznikaly nové vývojové tendence. [1] [2]

3.1.1 Historie zemědělských podniků v České republice

V Čechách mělo zemědělství tradičně vysokou úroveň. Podniky byly rozděleny na latifundie – velkostatkáře a na maloroelníky – malostatkáře. Velký podíl zemědělské plochy vlastnili maloroelníci o výměrách do 5 ha. Po roce 1918 se vlivem reformu podíl drobných zemědělců zvýšil. Vznikla nová uskupení, zásobovací haly, první státní podniky. Koncem třicátých let hospodařilo na našem území okolo 1 100 000 zemědělských podniků, začaly vznikat nové statky, kterých postupně přibývalo, a obhospodařované plochy

se rozrůstaly. Velké statky měly větší možnost intenzifikace a zavádění nových strojů do výroby. Malé statky se začaly slučovat a vznikala tak první družstva. Nová situace nastala po roce 1948. Kolektivizace zemědělství, která v Československu probíhala v 50. letech a na počátku let 60., negativně ovlivnila tehdejší rozvoj zemědělské výroby. Její určitá prosperita v první polovině 70. let byla pak vykoupena zhoršeným stavem životního prostředí (přílišná chemizace, kácení lesních porostů a jiné). Změna nastala až po roce 1989. Vlivem restitucí byly zpět navráceny půdní plochy, statky a haly zpět soukromým vlastníkům, ovšem často chyběla chuť v zemědělství podnikat. Výraznou změnu zaznamenali zemědělci, až při vstupu do EU, kdy se jim otevřely průlomové možnosti čerpání dotačních fondů, doprovázené ovšem různými omezeními. [3]

3.1.2 Ekologické zemědělství

Ekologické zemědělství je od počátku 20. století novou formou zemědělství. Jedná se o pravidly přesně stanovený proces obhospodařování půdy s důrazem na produkci potravin trvale udržitelným způsobem. Má symbolizovat zdravého člověka ve zdravém těle, a proto má za záměr pěstovat kvalitní obživu v biokvalitě. Důležitým aspektem v dnešní době je rozmanitá biodiverzita, o kterou se má postarat vyloučení agrochemikálií a geneticky modifikovaných organismů s rozšířením rostlinné výroby. Podporuje ekosystémy, které souvisejí s úsporou nákladů na čištění vod, vyšší retenci vody a snížení škodlivin. Nejvíce se zde objevuje produkce komodit z extenzivního chovu masného skotu, koz a ovcí. [4]

V ekologickém zemědělství se musí dodržovat konvence v rámci chemických přípravků, které by měly být postupem času vytlačovány ze zemědělské výroby případně je do budoucna podstatně eliminovat. Tím získávají lidé biopotraviny z biofarmu s reziduální chemickou složkou v nadstandartní kvalitě, které by měly obohacovat náš jídelníček a budoucí život na zemi. Zároveň zacílit na naše budoucí generace a ponechat tu čistou přírodu, nekontaminované zdroje vody a půdu zaměřenou z větší části na rostlinnou výrobu. [5]

3.2 Agrární výroba a její ekonomický význam

Následkem druhé světové války se situace v zemědělství změnila. Zemědělství stále představovalo nezbytnou součást světové ekonomiky, současně však nezaměstnávalo většinu lidí jako dříve. Výjimkou stále zůstávají rozvojové země, kde hraje toto odvětví významnou roli. Zemědělství má nezastupitelnou funkci, zajišťuje obživu lidstva s řadou

dalších mimoprodukčních úkonů. V ČR je zemědělství zaměřeno na produkci obilovin, olejnin, okopanin, chov prasat a skotu. Od roku 2000 produkce roste. Ze statistik můžeme konstatovat, že české domácnosti vynakládají v průměru 26 % ze svých příjmů na koupi potravin. Tento fakt v grafu nikdy nebude mít klesající křivku. Je zásadní klást zřetel na vyprodukované produkty na našem území s co nejmenším dovozem, který s růstem narušuje funkčnost platební bilance ČR. V současnosti můžeme brát jako budoucnost našeho lidstva výzkum nepotravinářského zpracování. [3]

3.2.1 Rostlinná výroba

Rostlinná výroba si klade za cíl pěstovat plodiny s co nejvyšším stálým a kvalitním výnosem, což znamená mimo jiné šetrně disponovat s rostlinami, vzhledem k životnímu prostředí z tohoto hlediska můžeme především vyzdvihnout syntézu mnoha vědních oborů, jejíž výsledky se využívají v rostlinné výrobě. [6]

Vzhledem k tomu, že jejím základním výrobním prostředkem je půda, je trvalým úkolem dbát o její co nejefektivnější využívání. Z tohoto důvodu se např. upustilo od trojpolního systému ve prospěch osevního systému střídavého, což mělo za následek druhovou pestrost a rozmanitost plodin. Aby zemědělec mohl mít kvalitní úrodu, která mu přinese co největší výnos, musí mít k dispozici kvalitní osivo, které je zbaveno nadbytečného plevele, malých zrn a dalších škodlivin. S rozvojem technologií můžeme provést průzkum dané oblasti monitoringem, což umožňuje přistupovat k zemědělství precizněji. V případě ekonomicky náročné devastace úrody škůdci je potřeba i určitá dávka pesticidů ovšem za předpokladu dodržování určitých přísných pravidel. U některých škůdců totiž vzniká rezistence kvůli častému používání jedné chemické látky a z toho důvodu je doporučováno jejich střídání. [7] [8]

3.2.2 Živočišná výroba

Živočišná výroba se postupně vyvíjela zejména v závislosti na růstu počtu obyvatel. [9]

Hlavním cílem živočišné výroby není pouze produkce masa, ale i mléka a vajec. Pro udržení kulturní krajiny se využívají hospodářská zvířata, která hojně spásají pastvy a konzumují rostlinná krmiva či výrobky. [10]

V budoucnu se předpokládá ovlivnění novými aspekty, a to dostupností přírodních zdrojů, nebo také právními předpisy v oblasti životního prostředí. [9]

3.3 Daňová evidence

Daňovou evidenci mohou vést jakékoliv FO, které mají podnikatelské příjmy ze samostatné činnosti na základě §7 ZDP. [11]

Daňová evidence byla dříve nazývaná jako jednoduché účetnictví, změna přišla v lednu roku 2004, kdy se její forma a podmínky aktualizovaly. V současnosti se řídí zákonem č. 586/1992 Sb. o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, dříve se ale řídila podle ZÚ. [12]

Jednoduché účetnictví se podle novely netýká podnikatelů, nýbrž například mysliveckých spolků, spolků církevních, dobrovolných hasičů a dalších subjektů. V ostatních případech nemůžeme mluvit o jednoduchém účetnictví dle § 13b ZÚ. Hranice stanovená pro tato společenstva je do 3 000 000 Kč příjmů, zahrnující do sebe i majetek. [13]

Úkolem daňové evidence je podávat potřebné údaje ke správnému stanovení základu daně z příjmů FO. V případě, kdy je pravidelně vedena a archivována, podává podniku skutečný přehled o jeho ekonomické situaci, a tudíž napomáhá k jeho lepšímu řízení a rozhodování do budoucna. Vyznačuje se menší administrativní náročností a procesem evidování, který nemá zákonem stanovenou formu. Základní pravidla může podnikatel pro přehlednost zaznamenat do vnitřní směrnice, kterou se následně řídí. Nezbytné je, aby všechny údaje byly prokazatelné. Díky jednoduchosti vedení daňové evidence, podnik nemusí vynaložit tolik finančních prostředků na velké technické zajištění či na koupi administrativních prostorů. Podnikatel se sám rozhoduje, zdali vedení daňové evidence ponechá kvalifikované osobě, externí firmě či se rozhodne vést evidenci individuálně. V případě, že si nechá vést daňovou evidenci jiným subjektem, je dobré připravit si smlouvu, která ošetřuje možné budoucí nesrovnalosti. Ve smlouvě bude vymezena částka za zpracování, forma předání dokumentů, oboustranná odpovědnost a jiná specifika. [12]
[14]

3.3.1 Způsob vedení daňové evidence

Začínajícímu podnikateli bude stačit prvotně sešit či excel, do kterého bude zaznamenávat hospodářské operace podniku. Pro subjekty, jež upřednostňují internetové zpracování, je zde i možnost vést daňovou evidenci v programu, záleží na preferencích a podmínkách, které má program splňovat. Stěžejní pro vedení je přehled o příjmech

a výdajích souvisejících s podnikatelskou činností a o majetku a závazcích, které bezprostředně souvisejí s podnikáním, vše je vedeno odděleně. Ze všech prvotních dokladů se provádí záznamy, které jsou poté rozdělovány do sekcí a následně sumarizovány. Podnikatel má možnost volby, nemusí vést pouze daňovou evidenci, může zaznamenávat své příjmy a uplatnit výdaje paušálem či paušální daní. Kontrolu skutečných stavů vykonává správce daně. [15] [14]

3.3.2 Uplatnění paušálních výdajů

Pokud si podnikatel uplatňuje paušální výdaje není předmětem jeho zájmu, aby si vedl záznam o skutečných výdajích. Nemusí uchovávat účtenky nebo jiné doklady, stačí pouze zaznamenávat příjmy a pohledávky odděleně. V případě, že je podnikatel plátcem DPH, nastává mu povinnost archivovat své daňové záznamy, a to po lhůtu stanovenou na 10 let. [16]

Tabulka 1 Paušální uplatnění výdajů

Profese	Procentuální uplatnění v %	Max. výše uplatnění v Kč / rok
Zemědělská činnost, řemeslné živnosti, lesní a vodní hospodářství	80	1 600 000
Všechna další živnostenská podnikání	60	1 200 000
Ostatní příjmy, samostatná výdělečná činnost	40	800 000
Příjmy z pronájmu obchodního majetku	30	600 000

Zdroj: Vlastní zpracování dle [16]

Pod jednotlivými profesemi jsou různé činnosti prací a k nim přiřazená procentní uplatnění, která jsou omezená maximální stanovenou částkou (viz Tabulka č.1). Podnikatel sám zhodnotí adekvátnost dané situace, jelikož musí počítat s tím, že zde není možnost uplatnit žádné daňové zvýhodnění na dani, jako tomu je u daňové evidence. [16]

Pokud má FO více druhů příjmů z různých odvětví, musí svou evidenci poctivě a přesně evidovat se zřetelem na to, které výdaje s jakým podnikáním souvisí, aby stanovená procenta pro jednotlivá odvětví byla ve správné výši. Procentní uplatnění výdajů má možnost použít i osoba, která je plátcem DPH či subjekt, který vede účetnictví. [15]

3.3.3 Zdanění formou paušální daně

S účinností od 1. 1. 2023 se limit pro plátcovství daně navýšil o jednonásobek předešlé stanovené daně, tedy o 1 milion Kč. Podmínkou pro možnost uplatnění si paušální daně je, aby podnikatel nebyl plátcem DPH. [17]

K zavedení paušální daně v paušálním režimu došlo 1. ledna 2021, kdy se poplatník daně z příjmů FO může za daných podmínek rozhodnout pro tento způsob vedení. Příjmy musí souviset s předmětem podnikání a kapitálové příjmy, rovněž související s podnikáním, nemohou přesáhnout částku 15 000 Kč. Další nezbytnou podmínkou je, aby příjmy nebyly sráženy na základě srážky dle zvláštní daňové sazby. Pokud FO splňuje všechny podmínky, stane se poplatníkem paušální daně v paušálním režimu na základě svého rozhodnutí. Poplatník se musí zaregistrovat do desátého dne rozhodného období, nelze tak učinit další měsíce v roce, jinak je žádost považována za neplatnou. FO oznámí tuto skutečnost správci daně a stane se od prvního dne rozhodného zdaňovacího období, kdy vše prošlo schválením, poplatníkem. Správce daně neinformuje žádnou zpětnou vazbou o přijetí žádosti, pouze tuto skutečnost zaeviduje. [11] [18]

Paušální daň lze rozdělit na tři pásma, z nichž každé pásmo obsahuje jinou výši zálohy na daň. Podnikatel, který chce zjistit, do jakého pásma spadá, si musí zjistit jakou odhadovanou výši příjmů bude vykazovat a do jakého odvětví podnikání spadá. Poté už pravidelně odvádí stanovenou daň z příjmů zálohově. První pásmo je pro poplatníky, kteří mají roční příjmy do 1 milionu Kč nebo do 1,5 milionu Kč a poměrná část, to je 75 % příjmů, lze uplatnit 80% a 60% výdajovým paušálem. Poslední možnost je, pokud má poplatník příjmy do 2 milionů Kč a minimálně 75 % příjmů lze uplatnit 80% výdajovým paušálem. První pásmo platí konstantní zálohovou částku ve výši 6 208 Kč za měsíc. Druhé pásmo splňují poplatníci, kteří mají příjmy od 1 milionu Kč do 1,5 milionu Kč bez ohledu z jakého typu samostatné výdělečné činnosti pochází. Pokud má podnikatel vyšší část příjmů do 2 milionů Kč a 75 % příjmů lze uplatnit 80% nebo 60% výdajovým paušálem, spadá též do druhého pásma. Konstantní stanovená částka pro poplatníka v tomto pásmu je v měsíční výši 16 000 Kč. Třetí pásmo je pro poplatníky v rozmezí od 1,5 milionu Kč do 2 milionů Kč

bez ohledu na to z jaké samostatné činnosti jsou příjmy získány, pro toto pásmo je stanovena daň nejvyšší, a to ve výši 26 000 Kč za měsíc. [17]

3.3.4 Podnikání v zemědělství

Zemědělské odvětví nemá povinnost mít živnostenské oprávnění i přesto, že se jedná o podnikání. FO se registrují na obci s rozšířenou působností, kde podají žádost o zapsání do evidence zemědělských podnikatelů. Podobně je tomu i u podnikání v lesní a hospodářské výrobě, pracích autorů a neurčitých podnikání, která nejsou živností. Zemědělec, jakožto FO či PO, který chce podnikat, musí svoji činnost provádět soustavně na vlastní jméno za účelem dosažení zisku, a to dle podmínek stanovených živnostenským zákonem. [12]

3.3.5 Charakteristika podvojného účetnictví

Obecně lze brát účetnictví jako soubor systematických záznamů. Slouží jako důležitá databáze, díky které si mohou různé subjekty utvořit kvalifikovaný názor o budoucnosti podniku. Součástí účetnictví je rozvaha, díky které je sledován majetek podniku, a to podle složení (aktiv) a podle zdrojů krytí (pasiv). Postupně se účetnictví vyvinulo do několika soustav, z nichž jednou z nich je podvojně účetnictví. Představuje chronologický, uzavřený celek informací, jehož cílem je kontrola finanční stránky hospodaření daného podniku. Všechny operace se zachycují na účtech pomocí podvojných zápisů. Kontrolním prostředkem v účetnictví je inventarizace, která kontroluje věcnou správnost účetních zápisů, o formální stránku se naopak stará předvaha. Všechny účetní zápisy jsou zaznamenány v účetních knihách pomocí syntetické a analytické evidence. Na konci roku se vyhotoví účetní výkazy, rozvaha a výkaz zisků a ztrát, díky kterým je zřejmé, jak si podnik vedl v daném účetním období, kterým může být buď kalendářní rok anebo rok hospodářský. [19]

Podvojně účetnictví je vymezeno v zákoně č. 563/1991 Sb. o účetnictví, který podává informace pro zpracování a formě účetnictví. Může být vedeno ve zkráceném anebo plném rozsahu, pro daňové účely je to ale nepodstatná informace. Účetní jednotka, která má povinnost vést účetnictví, může být PO se sídlem v ČR, FO zapsaná do obchodního rejstříku, organizační složky státu či FO, které se dobrovolně rozhodly vést účetnictví a další. Zákonem stanovená hranice obratu pro povinné vedení účetnictví je za dvanáct po sobě jdoucích kalendářních měsíců 25 000 000 Kč. [20] [21]

3.4 Dokumenty spojené s daňovou evidencí

3.4.1 Evidování příjmů a výdajů

Při evidování příjmů a výdajů se lze potýkat s absencí konkrétní formy vedení. Nezbytné je, aby podnikatel stanovil dílčí základ daně a příjmy a výdaje dělil na daňové a nedaňové v závislosti na tom, zda jsou předmětem podnikání anebo s ním nesouvisí. Jednotlivé záznamy jsou evidovány v peněžním deníku, kde jsou chronologicky zapsány podle dokladů. Každá hospodářská operace je zaznamenávána do dvou sloupců. Doklady, které blednou či vyšisují, je vhodné mít předem nakopírované a zamezit tak úplnému znehodnocení. Doklady podléhají kontrole věcné či formální. Formální stránka má obsahovat všechny patřičné náležitosti jako datum, položky koupě, číslo dokladu a jiné. Věcná kontrola předpokládá fyzické zajištění, zda zboží, které podnikatel objednal, přišlo. Příjmy a výdaje se dále dělí na hotovostní a bezhotovostní, které jsou evidovány na základě příjmových či výdajových pokladních dokladů a výpisu z bankovního účtu. Nezbytným aspektem pro správné stanovení výše základu daně je rozdělit výdaje na daňové a nedaňové. [16]

Tabulka 2 Ukázka z daňové evidence podnikatele v elektronické verzi

Číslo	Datum	Text	Příjmy zahrn. do ZD	Výdaje odečítat. od ZD
231	1.7.2022	Pohonné hmoty		1 176,90
232	1.7.2022	Náhradní díly		2 491,39
233	1.7.2022	Kancelářské potřeby		664,00
234	4.7.2022	Služby		270,00
235	4.7.2022	Náhradní díly		68,00
236	7.7.2022	Ochranné pomůcky		12 265,00
237	7.7.2022	Materiál		250,00
238	7.7.2022	Pohonné hmoty		158,00

Zdroj: firma Jiří Vydra, vlastní zpracování

Na obrázku č. 1 je vidět příklad elektronického vedení daňové evidence v programu Excel v podniku Jiří Vydra, kde podnikatel měl v červenci za rok 2022 několik finančních pohybů, které se odečítají od základu daně. [22]

3.4.2 Evidence pohledávek a závazků

Pohledávka znamená nárok na zaplacení, kdy dlužník má splatit předem sjednanou částku podnikateli, v tomto kontextu věřiteli. Člení se na ostatní pohledávky anebo pohledávky z obchodních vztahů. Vznikají například u prodeje výrobků, služeb a zboží, kde vzniká pohledávka z obchodních vztahů. Nebo přeplatkem na dani, nadměrným odpočtem DPH, který vzniká vůči státu a je řazen do ostatních pohledávek. Dělí se na krátkodobé, dlouhodobé a dle území na tuzemské a zahraniční. Je nezbytností evidovat je, ale není předepsáno, jakou formou, záleží na podnikateli, jak je bude vést, jestli papírově či elektronicky. Následně všechny nároky na finanční odměnu zaeviduje v knize pohledávek, evidenčním deníku anebo v programu. Důležitý je jeho obsah a vykázání aktuálního stavu pohledávky vůči komu vznikl nárok na zaplacení a v jaké výši. [14] [22]

Závazek neboli dluh znamená pohledávku, kterou se podnikatel zavazuje uhradit dodavateli. Dělí se na závazky vůči peněžním ústavům, zaměstnancům, pojišťovněm, dodavatelům a dalším. Zaznamenávají se podle kategorií, do kterých závazků spadají, pro přehlednost a dohledatelnost. Důležité je opět ke komu vzniká závazek, v jaké výši a kdy je splatný. [14] [22]

Závazky i pohledávky se oceňují jmenovitou hodnotou a pořizovací hodnotou. V případě faktury v cizí měně slouží pro přepočítání jednotný kurz Ministerstva financí nebo aktuální kurz, který předsala a zveřejnila ČNB. [14]

3.4.3 Odpisy DHM

Odpis vyjadřuje opotřebení DHM. U daňové evidence jsou podstatné pouze daňové odpisy, jelikož si je podnik uplatní ve výdajích, a o to si sníží daňový základ. [23]

V roce 2020 se změnila stanovená hranice pro zařazení do DHM na 80 000 Kč dle novely č. 609/2020 Sb. U daňové evidence byla možnost se rozhodnout, zdali majetek, který se pohybuje v rozmezí od 40 000 Kč do 80 000 Kč, podnikatel zařadí do DHM a bude odepisovat anebo jej zařadí do výdajů. V roce 2021 tato hranice už byla pevně stanovená. [21]

Majetek, který je zakoupen, je evidován v knihách majetku nebo na kartách. Například zemědělec může mít ve svém DHM chlév, stáj, oplocení areálu, dospělá zvířata, pozemky a výrobní zařízení sloužící pro chod zemědělského podniku. Majetek je oceněn třemi způsoby, a to reprodukční cenou, vlastními náklady a pořizovací cenou. Nelze ho zcela

odepsat při nabytí nebo koupi, ale musí se postupem roků, kdy se opotřebovává, zařazovat postupně do výdajů. [12]

Tabulka 3 Ukázka odpisových skupin a jejich doba odepisování

Odpisová skupina	Příklady hmotného majetku	Doba odepisování
1	notebook, kancelářské potřeby, pracovní vybavení, skot, ovce, prasata	3
2	automobil, pracovní technika – traktor, koně	5
3	kotle, klimatizace	10
4	budovy z plastů či dřeva, osvětlení	20
5	výrobní budovy, stáje, chlévy	30
6	administrativní budovy	50

Zdroj: Vlastní zpracování [12]

Nutností pro odepisování hmotného majetku je, aby byl zařazen do příslušné odpisové skupiny (viz Tabulka č. 2). Pověřená osoba či podnikatel následně zvolí druh odepisování, a to rovnoměrně nebo zrychleně. Poté, co si podnikatel zvolil způsob evidování odpisů, nesmí ho měnit po dobu, než majetek zcela odepíše. Majetek je odepisován do výše vstupní ceny anebo do výše vstupní ceny zvýšené o technické zhodnocení. [23]

3.4.4 Porovnání skutečných stavů se stavem v daňové evidenci

V případě, kdy podnikatel vede daňovou evidenci, není povinen dělat inventarizaci, ale porovnávat skutečné stavy se stavem v knihách či na kartách. Karty musí splňovat určité předepsané náležitosti, a to název majetku, jeho popis, datum a způsob pořízení, zvolenou metodu odepisování, vyřazení a další. Při přepočtu, kdy byly zjištěny skutečné stavy, může být vykázáno manko nebo přebytek. Tento rozdíl musí podnikatel přičíst anebo odečíst od základu daně. [22] [15]

3.4.5 **Ostatní evidence spojená s daňovou evidencí**

Pomocné knihy slouží k doplnění základních knih, kterými jsou evidence příjmů a výdajů a evidence pohledávek a závazků, pokud má podnikatel jiné hospodářské operace, které musí evidovat. Zakládá si nové knihy či karty, kde bude moci sledovat pohyby, pro správné vyčíslení základu daně. Mezi často používané knihy patří kniha evidence jízd, kniha či karta DHM, kniha či karta zásob, mzdová agenda a další. [12]

3.4.6 **Zelená nafta**

Za správu zelené nafty zodpovídá Celní úřad České republiky, který spravuje problematiku vratky daně z minerálních olejů použitých při činnosti zemědělské prvovýroby. Vyhláška č. 38/2017 Sb., podřizující se zákonu č. 353/2003, informuje zemědělce o nákupu a užívání minerálních olejů a následně o jejich způsobu evidování, které nese povinné čili taxativní podmínky. V případě podání on-line tiskopisů je nutné stáhnout si aplikaci “plug-in“. Podání je provázeno za FO či PO, kde v příloze v daňovém přiznání lze požádat o navrácení části spotřební daně, výpočet je prováděn dle stanovených normativů. Daňové přiznání je následně podáváno v elektronické formě. [24]

3.5 **Dotáční tituly a dotace obecně**

3.5.1 **Vymezení složitosti cyklu dotací**

Dotace se řídí rozpočtovými pravidly. Pomáhají k růstu mnoha podnikům, společnostem či osobám, díky poskytnutým finančním prostředkům pro FO a PO na předem stanovené projekty. Úhrada je prováděna ze státního rozpočtu, Evropského fondu či Národního fondu. V případě dotací se hovoří o nevratné částce, která slouží jako podpora při plném splnění všech požadavků. Pořizovací cena je následně snížena o poskytnutou dotaci. Získání podpory ze státního rozpočtu se řídí zákonem č. 367/2017 Sb., o rozpočtových pravidlech, jenž determinuje nový proces poskytnutí dotací a návratné finanční výpomoci. Koloběh se stal administrativně náročnější, ale pro žadatele i transparentnější. Celý postup vede poskytovatel dotace. Vše začne vyhlášením o možném udělení disponibilních dotací, které zveřejní poskytovatel s časovým předstihem, nejméně 30 dnů. Vymezí její hlavní záměr či specifika, která by měla cílit na daný okruh lidí a činností. [25] [26]

3.5.2 Jednotná platba na plochu (SAPS)

Jednotná platba na plochu zemědělské půdy patří mezi nejvýznamnější příjmy zemědělských podnikatelů. Žádost je každoročně podávána do 15. května přes portál SZIF. Podmínkou pro podání je vlastnit nejméně 1 ha zemědělské půdy a řádně obhospodařovat všechny díly půdní plochy. [27]

3.5.3 Rozvoj venkova

V roce 2020 bylo poskytnuto z Programu rozvoje venkova přes 16 milionů Kč, z toho z velké části poskytla peníze EU a zbytek části státní fond. Fond poskytl peníze na renovace podniků, farem a zařízení ulehčujících práci podnikatelům nebo podporu technologického růstu, podporu biodiverzity a na potlačení emisních látek v ovzduší. [5]

3.5.4 Zahájení činnosti mladých zemědělců

O dotaci na zahájení činnosti mladých zemědělců mohou žádat lidé, kteří jsou ve věkovém rozpětí od 18–40 let. Musí mít především minimální vzdělání v oboru zemědělství a nemohou být evidováni jako zemědělství podnikatelé po dobu delší než 24 měsíců. Pro čerpání dotací je nezbytné mít zřízený Portál farmáře¹. Pro rok 2023 lze očekávat podporu, kterou mají možnost čerpat začínající zemědělci, kteří mají alespoň 1 ha. [28]

3.5.5 Mimořádný kompenzační bonus pro zemědělce

Jako zcela zásadní dopad na pozměňování dostal zákon č. 299/2020 Sb. a č. 159/2020 Sb. o vyplacení mimořádného kompenzačního bonusu vlivem celosvětové pandemie. Stát poskytl zemědělcům jednorázovou finanční podporu. [18]

O tento bonus mohou zažádat zemědělci – OSVČ. Nárok na podporu mají i spolupracující osoby, které z důvodu pandemie měly omezené či uzavřené provozovny, čímž jim hrozilo nedodání zboží či jejich menší odbyt, který měl za vliv u některých podniků rapidní snížení jejich tržeb. Kompenzační bonus byl stanoven na výši 500 Kč za kalendářní den, jehož maximální možná podpora dosahuje 25 000 Kč za bonusové období. [29]

¹ Portál Farmáře slouží jako jednotný registr pro zemědělské podnikatele, který převážně slouží pro komunikaci mezi jednotlivými registry jako LPIS, IZR nebo IPH. Každý zemědělský subjekt má své přihlašovací údaje, kterými se přihlašuje do aplikace MZe nebo SZIF dle potřeb. odkaz: (<https://www.szif.cz/irj/portal/pf/pf-uvod>), zdroj: [39]

3.6 Daně zemědělce související s podnikáním

S daněmi neodmyslitelně přijde do styku každá osoba během svého života. Daně jsou součástí státního rozpočtu, které mají sloužit pro rozvoj země a její růst. Ekonomické znalosti získané z praxe nadále zvyšují znalosti a povědomí o tomto tématu a mění proces daní napříč zeměmi. Daně dokáží vlivně působit na koloběh peněz u lidí a regulovat ho, a proto jsou považována jako stimulant fiskální měnové politiky, která se zabývá výběrem a správným využitím daní. Poplatky mění rozhodovací procesy podnikatelů a jejich podřízených. Důležité je, aby byl kladen důraz na daňovou politiku z důvodu následného zefektivnění, které napomůže dalšímu rozvoji. [30]

3.6.1 Daň z příjmů FO

Daň z příjmů fyzických osob podléhá ZDP, taxativně vymezuje její obsah a náležitosti, které musí splňovat s různými výjimkami. V zákoně je usměrněna různorodost daně do několika kategorií a to dle § 3 odst. 1, 2 a 3 ZDP, kde nalezneme členění všech příjmů do jednotlivých paragrafů. Do předmětu daně nepatří příjmy převedené mezi osobami blízkými nebo převedení rodinné farmy za podmínek, že nástupce setrvá v podnikatelské činnosti alespoň do konce třetího období. Daň je řazena mezi přímé daně spadající pod kategorii daní důchodového a majetkového typu. Specifičtěji ji můžeme začlenit do osobních daní, které se váží už ke konkrétnímu subjektu. Daňový subjekt je povinen danou daň odvést anebo zaplatit, je tedy nositelem daňového břemene. Tomu, kdo je povinen tuto daň odvést se říká poplatník neboli plátce daně. V některých případech se jedná o tytéž osoby. U daně z příjmů FO se jedná o individuálního poplatníka, který hradí tuto daň. Poplatník je vyznačován jako daňový rezident ČR anebo nerezident. Rozdíl je v tom, že rezident má trvalé bydliště v dané zemi a nerezident pobývá v dané zemi například z důvodu studia. [31] [11]

Sazby daně jsou rozděleny do tří skupin, a to na lineární, progresivní či regresivní. Každý typ daně zdaňuje disponibilní důchody jinou sazbou daně. V případě progresivní daně vše roste přímou úměrou, pokud se zvýší důchod, zvýší se i sazba daně. Opak této daně je daň regresivní. V případě lineárního zdanění je sazba konstantní. [32]

Daňově uznatelné a neuznatelné náklady

Problematika daňově uznatelných a neuznatelných výdajů je více rozebrána v §24 a §25 ZDP. Cílem je definování, jaké výdaje si podnikatel může odečíst od příjmů. Všechny

výdaje, které snižují základ daně, musí být skutečně vynaložené na podnikatelskou činnost a plně s ní souviset. Mezi daňově neuznatelné výdaje patří například technické zhodnocení, výdaje na reprezentaci, daň z příjmů FO a mnoho dalších. [22]

Spolupracující osoby

Institut spolupracující osoby využívají OSVČ v případech, kdy je na druhou osobu převedena část příjmů. Podnikatel se tak dělí s druhou osobou o své daňové břemeno, o odvody na sociálním a zdravotním pojištění či zmírnění výše progresivní daně. Mezi spolupracující osoby můžeme řadit manžela/ku, registrovaného partnera, osoby žijící ve stejné domácnosti a členy rodiny, kteří jsou zainteresovaní do chodu podniku. Spolupracující osoba nepodniká, nemusí vlastnit živnostenské oprávnění, ale musí se na základě ZDP registrovat k dani. Poplatník je povinen zaregistrovat se do 15 dnů, kdy poprvé začal svoji pracovní činnost vykonávat za účelem dosažení příjmů. [21]

Předmětem zájmů jsou příjmy a výdaje, které se rozdělují stejným poměrem. Jednotlivé sazby jsou stanoveny pro manžela či manželku a jiné pro osoby blízké, které setrvávají v jedné domácnosti spolu. V případě svého druha nebo družky je možné rozdělit hospodářské operace, kdy příjmy přesahují výdaje na 50 % při spolupráci. V případě jiných osob žijících ve společné domácnosti se jedná o sazbu 30 %. [11]

3.6.2 Daň z přidané hodnoty

Plátcem daně se stává osoba tehdy, pokud překročí za dvanáct po sobě jdoucích kalendářních měsíců obrát stanovený na 2 000 000 Kč s platností od 1. 1. 2023. S podporou EU predikujeme možná další navýšení této stanovené cenové hladiny. V případě překročení limitu vyvstává povinnost zaregistrovat se k placení daně, a to následující měsíc do 15 dnů, kdy vznikla daná skutečnost. Následně je podnikatel uznán jako plátcem daně od prvního dne druhé měsíce, kdy přesáhne zákonný limit. Plátcem daně se může stát na základě dobrovolnosti, když má více dodavatelů, kteří jsou plátcem daně. Pokud je podnikatel registrován k dani, je neutrální vůči nákladům a výnosům, protože všechny nakoupené práce v evidenci jsou vedené bez daně. U neregistrovaných osob, tedy neplátců daně, daň vstupuje do ceny vstupů podnikatele. [23] [33]

Tabulka 4 Sazby daně u zdanitelných plnění - DPH

	Sazby v %	Příklady statků a služeb
Základní sazba	21	ve zbylých případech, kdy nebyly použity snížené sazby
1. snížená sazba	15	vztahuje se například na potraviny, rostliny a osivo, zdravotní prostředky a jiné
2. snížená sazba	10	využívána na hromadnou dopravu, brožury, letáky, elektronické knihy a další

Zdroj: Vlastní zpracování dle [34]

Sazby DPH jsou členěny na tři možné sazby (viz Tabulka č. 3) z nichž jednotlivé statky a služby jsou zdaněny různými sazbami daně. Pokud si podnikatel nechá dovézt zboží z jiných členských států bude toto zboží zdaněné nejvyšší sazbou daně, tedy 21 %. [34]

3.6.3 Daň silniční

Silniční daň patří mezi daně spadající do kategorie majetkových daní, které upravuje zákon č. 16/1993 Sb., o dani silniční. Vlastník vozidla čili její provozovatel je zapsán v technickém průkazu vozidla. Pokud používá vozidlo jako součást svého podnikání je povinen odvádět silniční daň. Tato daň je placena ročně a v případě záloh je rozdělena na 1/12 roční sazby. [14] [35]

Novela zákona se zpětnou účinností od 1.1. 2022, o dani silniční, promíjí daň všem, kteří nevlastní nákladní vozidlo o hmotnosti nad 3,5 tuny. Charakterizující parametry vozidla najde vlastník nebo provozovatel v technickém průkazu. [36]

3.7 Vymezení Outsourcingu

S narůstajícím počtem firem, které kooperují s řadou partnerů, se stává obtížnější řídit celý chod podniku. Většina podniků se proto řídí Paretovým pravidlem ². Růstem se podnikatel snaží oslovovat širší spektrum zákazníků na různých trzích. Díky globalizaci,

² Paretovo pravidlo neboli pravidlo 80/20 vyjadřuje pro nás 20 % úsilí, které vynaložíme na výsledek 80 %. Jedná se o velmi obecné pravidlo, které lze využít v mnoha oborech. **Zdroj:** *Paretův princip (pravidlo)* [online]. Handbook, 2021 [cit. 2022-07-29]. Dostupné z: <https://hrmhandbook.cz/terms/pareto/>

kteřá má přímý vliv na samotné podnikání, může s velkou pravděpodobností dosáhnout intenzivní konkurence, vytvářející tlak na budoucí vývoj cen. To vede ke koncentraci pro zjištění nových marketingových modelů, které by se flexibilně dokázaly přizpůsobit trhu, anebo rozšířit svou dosavadní nabídku. [37]

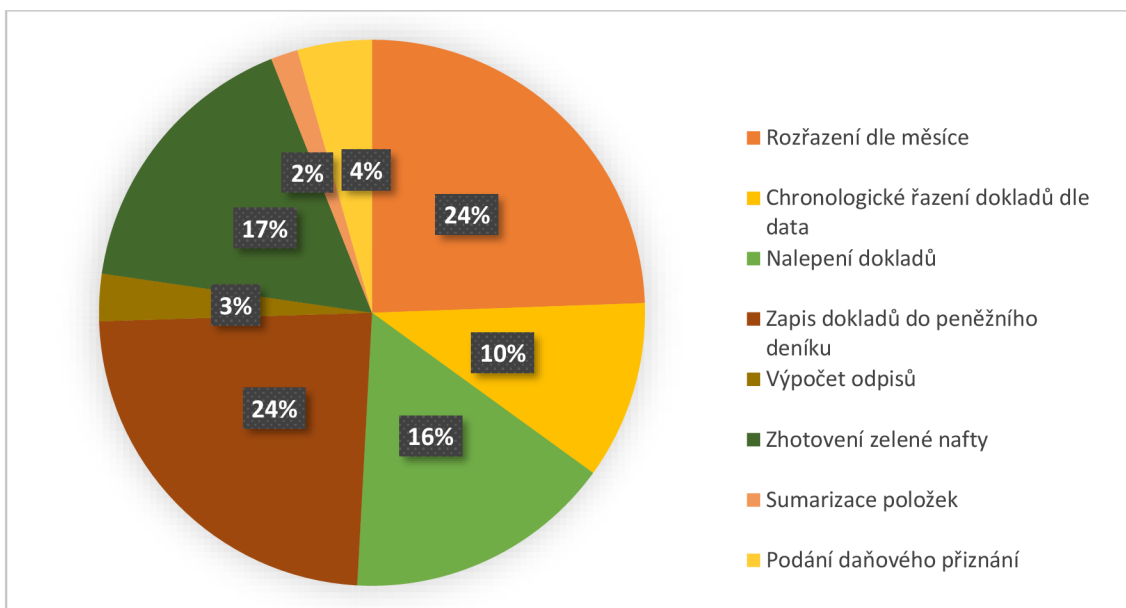
Outsourcing vyobrazuje podnik, který najímá externí zdroje. Pro hodně firem se stává vedení hospodářských operací jak finančně, tak personálně velice namáhavé, a proto se klade důraz na externí dodavatele, tedy vygenerování činnosti, kterou má zhotovit externí subjekt. Převládá možnost polovičního outsourcingu, kdy podnikateli ulehčí z poloviny jeho vlastních sil. Či je možnost využít doplňkových služeb, které se převedou na dodavatele pro lepší koncentraci podniku na svoji hlavní činnost. V případě efektivnosti můžeme pohlížet na tuto možnost, jako taktickou či strategickou. [37]

4 Praktická část

4.1 Časový propočet daňové evidence

Terénní šetření v podniku Jiří Vydra přineslo objektivní výsledky vztahující se k časové náročnosti daňové evidence (viz Graf č. 1). Koláčový graf popisuje podíl časové náročnosti ze seznamu položek, které podnikatel musí zhotovit, aby mohl zkompletovat daňovou evidenci a podat daňové přiznání.

Graf 1 Časová náročnost daňové evidence v podniku Jiří Vydra

Zdroj: podnik Jiří Vydra, vlastní zpracování

Z grafu je zřetelně vidět, že nejvíce času zabere rozřazení dokladů a následně zápis dokladů do peněžního deníku. Pro rychlejší orientaci v dokladech bylo účinné rozřadit doklady do desek s názvy měsíce. Naopak nejméně času zabrala sumarizace položek, protože si podnik Jiří Vydra vede daňovou evidenci v excelovské tabulce, což napomohlo k větší úspoře času v podniku celkem o 45 minut. Evidenci v excelovské tabulce je zamezena větší pravděpodobnost možnosti chyb při sumarizaci jednotlivých příjmů a výdajů.

Tabulka 5 Propočet časové náročnosti zhotovení daňové evidence podnikatelem

Pořadí	Položky	Čas / minuty
1	Rozřazení dle měsíce	183
2	Chronologické řazení dokladů	79
3	Nalepení dokladů	119
4	Zápis dokladů do peněžního deníku	177
5	Výpočet odpisů	21
6	Zhotovení zelené nafty	125
7	Sumarizace položek	12
8	Podání daňového přiznání	33
	Počet zaevidovaných dokladů	361
	Celkový čas	749
	Celkem čas / doklad	2,075

Zdroj: Jiří Vydra, vlastní zpracování

Tabulka následně navazuje na graf č. 1, kde lze vidět jednotlivé položky, které podnikatel Jiří Vydra musí zhotovit pro úplnou kompletaci daňové evidence. Z tabulky lze konstatovat, že pokud v tomto případě žena podnikatele zhotovuje daňovou evidenci jednou ročně, zabere to déle než zajišťovateli outsourcingu, kterému podobné množství dokladů zabere deset hodin (viz Příloha B). Celkový čas je v tabulce zobrazen na téměř dvanáct a půl hodiny. Pokud je počítána sazba 25 Kč, podnikatel by v tomto případě vynaložil za variabilní náklad za rok 2022 celkem 9 025 Kč v ceně je zahrnuto i podání daňového přiznání a odeslání podkladů k čerpání finančních prostředků v programu zelené nafty na celní úřad.

4.2 Výsledky expertních rozhovorů

4.2.1 Zpracované závěry a doporučení zjištěné z expertního rozhovoru s finančním úřadem

Rozhovor s pracovníkem finančního úřadu poskytl nový pohled na zkoumanou problematiku a byl východiskem pro konečné zhotovení otázek pro následné rozhovory s účetními a malými zemědělci (viz Příloha A). V rámci rozhovoru se autorka práce seznámil s chybami, se kterými se zemědělci potýkají nejčastěji, a na které by měli dát pozor.

Z rozhovoru vyplynulo, že by podnikatel měl dbát zvýšené opatrnosti, co se týče adekvátní diversifikace výdajů. Musí být správně označené a souviset s odvětvím podnikání daného subjektu. V případě, že podnikatel podává DAP elektronicky, musí si stáhnout elektronický formulář na webu (https://adisspr.mfcr.cz/pmd/epo/podani/S9Znw2N_0BWm7cD30Qs_LZEF6R). Povinnost podávat DAP elektronicky mají od ledna 2023 všichni podnikatelé, kteří musí mít zřízenou datovou schránku. Portál usnadní všem podnikatelům či externím subjektům čas strávený nad podáváním formulářů a žádostí. Nevyžaduje vlastnit elektronický podpis, jelikož každý podnikatelský subjekt má své přiřazené jedinečné identifikační číslo, díky kterému jde lehce rozpoznat od koho zpráva přišla. Novinkou je aplikace MOJE daně, která pomáhá podnikatelům šetřit čas a finanční prostředky. Nabízí uživatelsky intuitivní rozhraní, ve kterém lze rychle zaplatit svoje závazky k finančním institucím. Pro větší přehlednost je možnost vést důležitá data v osobním daňovém kalendáři. Je-li cokoliv v nesouladu při vyplňování daňového přiznání, počítač v rámci eliminace chyb upozorní uživatele na špatně vyplněnou kolonku, a to červenou barvou. Výjimkou v tomto případě je, pokud daňový subjekt nesprávně vyplní tabulku pro uplatnění slev na dítě, není v kompetenci programu, aby zkontroloval tuto chybu, protože počítá s možností adopce dítěte. Daňové přiznání bude podáváno do 3. dubna 2023, elektronická verze o měsíc déle a v případě, že daný subjekt má daňového poradce, má prostor, až do 3. července. Tolerance absence daňového přiznání na příslušném FÚ je až pět pracovních dní.

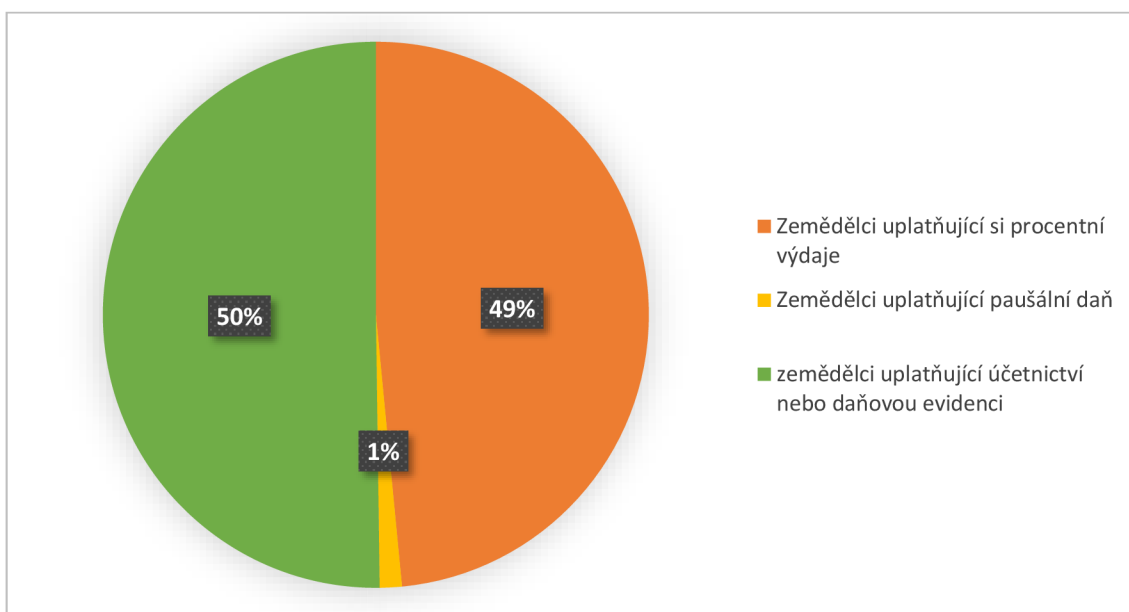
Jako nejčastější chybu uvádí FÚ nepodání žádosti o posečkání v případech, kdy se daný subjekt předzásobil a nemá z čeho splatit svoji daň. Místo narůstajících úroků může plně využít splátkový kalendář, který mu umožní vyhnout se vysokému úročení za prodlevu. Dále je často opomíjena možnost na proplacení daňového bonusu, který vzniká díky uplatnění slev na děti.

Pokud podnikatel nepodá DAP a vznikla mu povinnost, následně je vyzván správcem daně k zpětnému doložení. V případě, že podnikatel na výzvu nereaguje je předpokládáno, že podnikatel tvrdí nulu. V těchto situacích správce daně může stanovit daň dle pomůcek. Před konečným rozhodnutím provede v rámci vyhledávací činnosti šetření u bankovních ústavů, nahlíží do evidence Okresní správy sociální zabezpečení a do dalších přístupných databází. Jako například do předchozích podaných daňových přiznání, díky tomu může obeslat výzvou odběratele či dodavatele, zda daňový subjekt skutečně nevykazoval žádné příjmy. Pokud vše zjistí, pak stanoví daň dle pomůcek. Pokuta za toto opomenutí se pohybuje v rozmezí od 500 Kč do 300 000 Kč.

Daňová kontrola je zahájena z důvodu vyměřovacího či doměřovacího řízení, jež jsou obě ukončeny platebním výměrem. Nastává až po podání DAP, kde se ověřuje, zda daň, kterou podnikatel uvádí, je ve správné výši.

Zemědělské podniky často vykazují ztrátu kvůli přezásobením se materiálem, zásobami či DHM a jiné. A to v praxi nejčastěji, když nakoupily více hnojiva, pohonných hmot či osiva nebo nakoupily nové stroje či jiný DHM. Z důvodu vzniklé ztráty je pro podnikatele vhodné vést daňovou evidenci a vzniklou ztrátu si uplatnit. Administrativa s ní spojená je obsáhlá a složitá, jak je vidět v kapitole 4.2 Časový propočet daňové evidence. Proto se spousta podnikatelů uchyluje k jednoduššímu vedení, a to procentuálním výdajům, jak vidíme níže (viz Graf č. 2).

Graf 2 Grafické znázornění počtu zemědělců na Rakovnicku, uplatňující si z celkového počtu procentuální výdaje

Zdroj: Finanční úřad v Rakovníku, vlastní zpracování

Na Rakovnicku se nachází celkem 229 podnikatelů v odvětví zemědělské výroby. Z grafu je patrné, že téměř polovina, to je 111 lidí z celkového počtu podnikajících zemědělců, vede svoji evidenci ve formě paušálních výdajů. Důvodem může být nenáročnost této evidence nebo v případě, že podniky vykazují menší výdaje a vyšší příjmy. Rozhovor (viz Příloha C), kde můžeme vidět zhodnocení podnikatelem, který dané problematice nerozumí a uchýlil se k outsourcingu. Šetří svůj čas a soustředí se více na své podnikání.

Zajímavým faktem je, že polovina zemědělců, to je 115 zemědělských subjektů, eviduje své hospodářské operace pomocí daňové evidence a účetnictví. Z těchto výsledků plyne skutečnost, že pro zemědělce je stále výhodné vést daňovou evidenci i s poměrnou časovou náročností.

Paušální daň je v grafu zastoupena pouhými třemi zemědělskými respondenty. Jednou z alternativ, proč je pro zemědělské subjekty nevýhodné uplatňovat paušální daň, je z důvodu zvýšení příjmů o čerpané dotace, které často přesáhnou I. pásmo. Pokud si zemědělský podnikatelé uplatní v rámci paušálních výdajů 80 %, dostanou se na velmi nízký základ daně a tím i na velmi nízkou daň. Při volbě paušálního režimu nelze uplatnit některé daňové výhody jako například daňový bonus na děti či odečet na manželku. Všechny doklady v paušálním režimu musí být doložitelné. Pro příklad je v tabulce níže porovnán výpočet procentuálních výdajů s porovnáním v paušálním režimu. Pro výpočet byl vymodelován příklad s příjmem zemědělského podnikatele 1 600 000 Kč, který si uplatňuje slevu na poplatníka a jedno vyživované dítě.

Tabulka 6 Příklad zemědělského subjektu uplatňující si paušální výdaje

Hrubý příjem	1 600 000
Výdajový paušál	80 %
Slevy	Na poplatníka, na 1 dítě
Náklady na zdravotní pojištění za rok	32 664
Náklady na sociální pojištění za rok	35 328
Náklady na zpracování daňového přiznání	0

Zdroj: vlastní zpracování dle [38]

Na základě těchto údajů by byla vypočtená daň v paušálním režimu o 4 548 Kč vyšší než v případě vedení procentuálních výdajů. Paušální režim se vyplatí převážně poplatníkům, kteří si nemohou uplatnit výdaje v tak vysoké procentuální výši, jako tomu je u zemědělské činnosti. Paušální režim je vhodný, pokud výdaje v porovnání s příjmy jsou výrazně menší a příjmy naopak vyšší, jako tomu platí například u pojišťovacích služeb, lékařů a dalších.

V případě kontroly FÚ je podnikatel přednostně informován, kdy bude kontrola provedena. Po telefonické domluvě jsou sjednány podrobnosti a patřičné náležitosti, které si podnikatel pro kontrolu připraví. Postup kontroly (viz Příloha A).

V daňové evidenci není přesněji stanoveno, jak by měla být pokutována. Výhodou by bylo jasné pojednání bez nadbytečných výjimek u ZDP, které může působit pro podnikatele zmateně.

4.2.2 Závěry expertního rozhovoru se zajišťovatelem outsourcingu pro objasnění časové náročnosti daňové evidence

Paní Lenka Egertová, místní účetní, vede čtyřem zemědělským subjektům daňovou evidenci a účetnictví jednomu podnikateli. Z toho je patrné, že podnikatelé z oblasti Roztok a okolí využívají vedení daňové evidence za pomoci účetní z důvodu časové náročnosti a obtížnosti dané problematice plně rozumět a orientovat se v ní. Počet evidovaných záznamů, které účetní eviduje svým zákazníkům, se pohybuje v průměru okolo tří set, kde jsou zahrnuty faktury, příjmové doklady, výdajové doklady a bankovní výpisy.

Účetní trvá v průměru devět hodin zhotovení daňové evidence, samozřejmě v závislosti na počtu dokladů, které jsou stěžejním kritériem v případě jejích zákazníků to znamená tři sta evidovaných položek. V porovnání s podnikem Jiří Vydra (viz Graf č. 1), který si dělá kompletní daňovou evidenci za pomoci manželky, daňová evidence trvá v celkovém úhrnu o 2,5 hodiny déle než expertovi.

Vedení podvojného účetnictví je doporučováno podnikatelům, kteří chtějí podrobné analytické členění výdajů či těm, kteří rozdělují svoji produkci na různá střediska, jako například středisko živočišná výroba nebo rostlinná výroba, nebo mají mnoho dokladů, jsou plátcí DPH či zaměstnávají řadu zaměstnanců. V těchto případech je doporučováno, aby se podnikatel dobrovolně přihlásil k vedení účetnictví pro přehlednější vyobrazení finanční stránky podniku. Pro představu podnikatel u jmenované účetní zaplatí 25 Kč za každou zúčtovanou položku s tím, že cena obsahuje i podání na FÚ a celní úřad.

Hlavní příčinou, proč si podnikatelé nechávají outsourcovat daňovou evidenci, je neznalost její problematiky, absence elektronických podpisů či datové schránky. Dalším důvodem je pro mnohé podnikatele složitost vyznat se na stránkách finančního nebo celního úřadu. Outsourcing napomáhá podnikatelům, kteří nechtějí strávit mnoho času nad administrativou, ale chtějí se plně věnovat vedení, modernizování či rozšiřování podniku. Uchýlí se tedy raději k oboru, kterému rozumí a který jim zajišťuje příjem.

Z expertních rozhovorů plyne, že pokud by si měl drobný zemědělec nechat outsourcovat svoji činnost, je to pro něj výhodné z důvodu obtížnosti daňové evidence plně

rozumět. V případech, kdy je podnikatel plátcem DPH, vyplatí se zemědělskému subjektu outsourcing vždy.

Klady, které nese daňová evidence, je její jednoduchost a nenáročnost oproti vedení podvojného účetnictví. Zápor je, pokud má podnikatel více zaměstnanců, už se mu z hlediska přehlednosti vedení daňové evidence nevyplatí. Taktéž pokud chce mít průběžně přehled o ekonomické situaci za jednotlivé činnosti.

Paušální výdaje je vhodné uplatnit u podnikatelů, kteří mají malé výdaje a příjmy do maximální výše dvou milionů korun. Druhou alternativou je paušální daň, která je administrativně nenáročná, ale mohou ji využívat pouze podnikatelské subjekty, jež nejsou registrovány jako plátcí DPH. Paušální daň pro mnoho zemědělských podnikatelů není výhodná, a proto jí využívá malé zastoupení lidí na Rakovnicku (viz Graf č. 2).

Jako vítanou novelizací je s účinností od 1.1. 2023 navýšení obratu DPH na částku 2 000 000 Kč. Kdo přesáhne tuto pevně stanovenou částku, je povinen zaregistrovat se k plátcovství daně z přidané hodnoty.

Přestože snaha o soběstačnost se může jevit jako výhodná, mnohdy opak bývá pravdou (viz Graf č. 1), jelikož je spojena s delší administrativní náročností, rizikem většího výskytu chyb a nezbytným ohlédáním všech termínů odevzdání. Podnikatel nebo jiný externí subjekt musí nastudovat legislativu s tím spojenou a tím se prodlouží čas na úplnou kompletaci daňové evidence.

4.2.3 Objektivní názory z expertních rozhovorů s drobnými zemědělskými podnikateli

Hlavní oblastí zkoumání jsou drobní zemědělci, kteří vnášejí objektivní pohledy při vedení daňové evidence a na její časovou náročnost. V případě dvou tázaných subjektů (viz Příloha C) je vidět, že jeden ze zemědělských podnikatelů si vede daňovou evidenci sám, naproti tomu druhý podnikatel si nechává outsourcovat daňovou evidenci za pomoci účetní.

U obou sledovaných subjektů (viz Příloha C) je možné vyvodit závěry, že pro oba podnikatele je výhodné vést si daňovou evidenci z důvodu, že vykazují vysoké náklady na podnikání. Outsourcovat si daňovou evidenci z pohledu prvního podnikatele je nutné v případě nepochopení dané problematiky. Raději finanční prostředky využije na to, aby se bezstarostně mohl věnovat plynulému chodu zemědělství s chovem masného skotu. Výdaje, které zaplatí na daňovou evidenci, zhodnocuje jako efektivní náklady vynaložené na své podnikání.

Všichni zemědělci, aby pokryli své vysoké náklady, využívají dotačních podpor, které pomohou podnikům na modernizaci výroby, strojů, rekonstrukci budov a jiné. Každá dotace je ale bohužel hodně specifická a požaduje, aby při jejím čerpání byly splněny všechny konkrétní podmínky, které si jednotlivé úřady vytýčily. S rokem 2023 lze očekávat reformu dotací, která by měla podpořit malé hospodářské celky, již od 1 ha. To znamená, že lze zřejmě očekávat vzrůst počtu drobných zemědělců, naproti tomu nespokojenost a možné zániky středních i větších zemědělských podniků. Jelikož většina zemědělských podniků provozuje svoji činnost s podporou dotačních fondů z důvodu, že jsou mnohdy vstupy vyšší než výstupy. Tudiž bez podpory by daný podnik neměl dostatek finančních prostředků na pokrytí všech výdajů. Drobní zemědělci mají tuto činnost spíše jako vedlejší zdroj příjmů než jako hlavní a mnohdy je to pouze náročný koníček (viz. Příloha C).

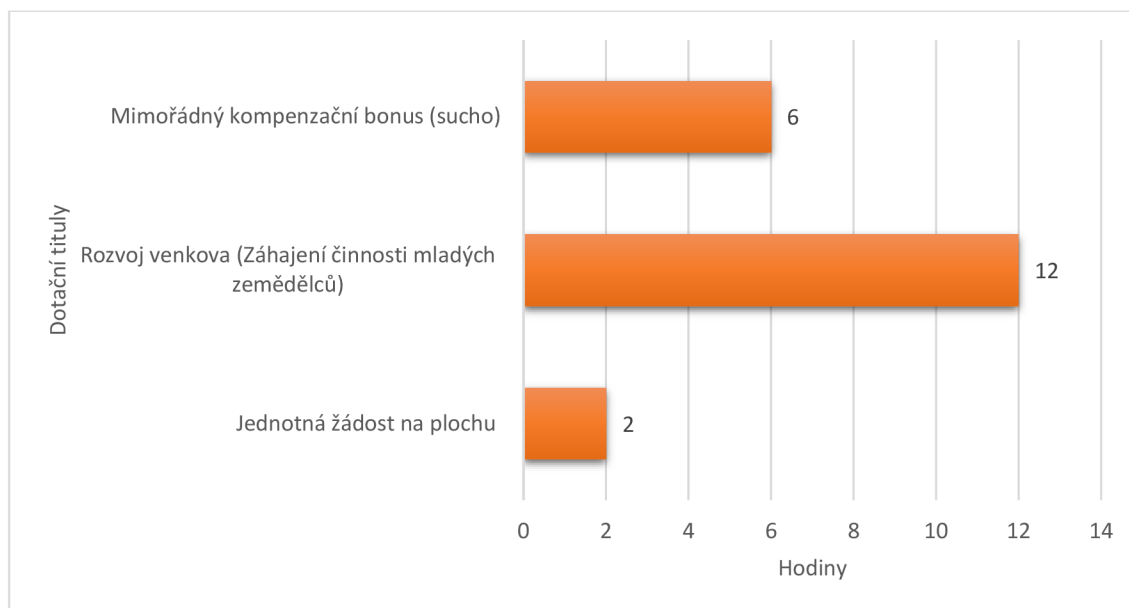
Velkou pomocí pro zemědělce se stal portál farmáře, který shromažďuje všechny příslušné podklady pro zemědělce jako například přehled dotačních povinností, zelené nafty, přehledu půdy, registru zvířat, hnojiv a další. Zemědělec má vše na jednom místě, čímž šetří značný čas, který by strávil nad tím, kdyby si vše vedl a počítal sám. Přihlásit se na portál farmáře lze přes internetovou doménu eAGRI nebo SZIF. Rozdíl je v tom, co podnikatel požaduje, pokud chce získat informace a formuláře, hlásí se přes portál SZIF, v okamžiku, kdy chce podat žádost či se dostat ke konkrétním informacím, už volí portál eAGRI.

4.3 Časová náročnost zhotovení dotací

Dlouhodobá tendence klesajících počtů zemědělských pracovníků spojených se zánikem především živočišné výroby má za následek, že mnoho podnikatelů v dnešní době nemůže sehnat pracovní sílu, a tudíž zastávají více povinností individuálně. To směřuje k tomu, že se snaží najímat externí subjekty, kteří mu pomohou outsourcovat služby, aby se každý podnikatel mohl více soustředit na vlastní výrobu.

Administrativní náročnost podávání žádostí o dotace zhodnotila manželka drobného zemědělce Jiřího Vydry, která se nyní touto administrativou zabývá s komparativním využitím odpovědi podnikatele Miroslava Polcara. Seznámení se s problematikou daní a jejím kompletním nastudováním pravidel trvalo v celkovém součtu 168 hodin.

Graf 3 Administrativní náročnost zhotovení dotací drobným zemědělcem

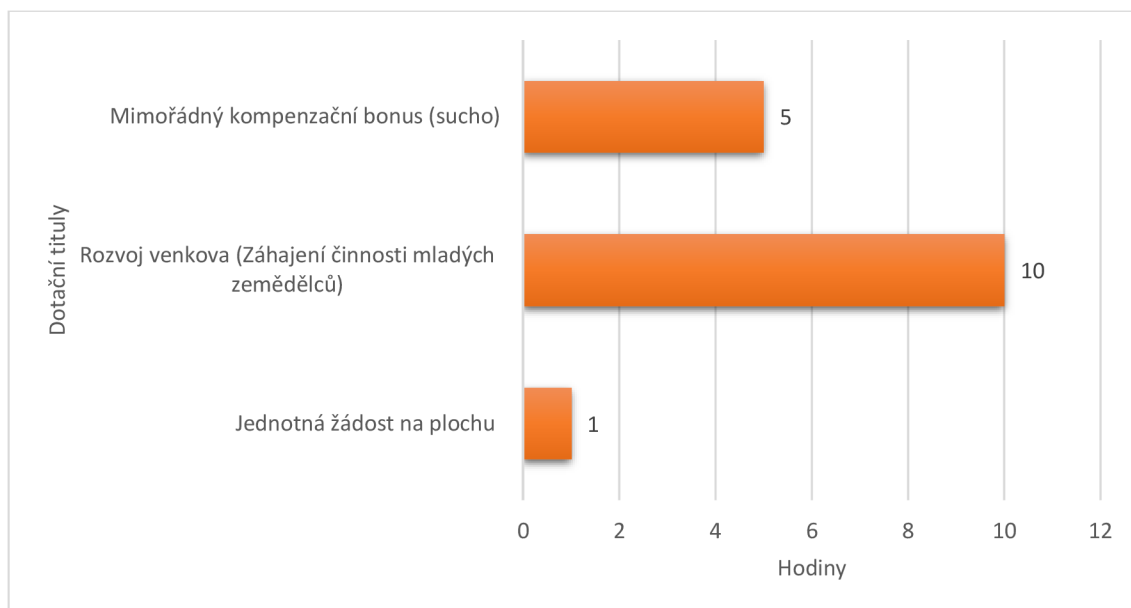
Zdroj: vlastní zpracování

Z výše uvedeného grafu je zřejmé, že nejvíce času zabere podání žádosti o dotaci Začínajícího zemědělce. Naopak nejméně času zabere podání SAPS. Pokud podnikatel porozumí problematice spojené s legislativou pro podání jednotlivých žádostí, stane se administrativa rutinní záležitostí a podnikatel už nemusí vynakládat tolik času na to, aby si nastudoval veškerá pravidla a předpisy. Dle získaných informací ze SZIF je SAPS a Rozvoj venkova nejžádanější dotací zemědělci (viz Příloha E).

Firma Jiří Vydra dostala za rok 2022 dotační podporu od úředních institucí ve výši 219 401 Kč. Částka se skládala z jednotlivých dotačních podpor jako SAPS s příplatky za bílkovinné plodiny, dojnice a platbu za dodržení zemědělských postupů, které jsou příznivé pro klima. Bohužel v okrese Rakovník není žádná registrovaná FO či agentura, která by napomohla místním zemědělcům s poradenstvím a správou dotací. Pro zemědělské podniky je vždy výhodné, pokud splní dané podmínky, využít těchto finančních prostředků, a to i za pomoci externích subjektů, které by převzaly správu dotací (viz Příloha D).

Externí firma zabývající se podáváním a zpracováním žádostí o dotace poskytla informace týkající se časové náročnosti tří výtýčených žádostí, které již byly zmíněny v grafu č. 3.

Graf 4 Administrativa dotací zpracovaná externím subjektem

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf je vykreslen na základě odpovědí, které poskytla odbornice na dotace se zaměřením na zemědělské dotační tituly. Z grafu můžeme konstatovat, že časová náročnost je menší než v případě vyhotovení stejných dotačních titulů drobným zemědělcem (viz Graf č. 3). Opětovně je nejvíce náročné podat žádost na Rozvoj venkova. V případě žádosti o SAPS je časová náročnost individuální v závislosti na počtu pozemků, jelikož externistka (viz Příloha D) zajišťuje přesné změření pozemků s následným zápisem do systému. Mezi žadatele, kteří chtějí kompletní zpracování žádosti SAPS se změřením všech pozemků se řadí podniky do 900 ha a odhadovaná časová náročnost se pohybuje v rozmezí od 20-30 hodin.

Cenové ohodnocení za vedení těchto tří dotací je stanoveno především dle složitosti projektu a tím odvíjející se ceny za zpracování všech úkonů. Částka se převážně skládá z pevné části za prvotní zpracování, provedení výběrového řízení a dalších procent při vybrání projektu ke spolufinancování. Cena Jednotné žádosti na plochu se pohybuje dle výdělku z dotace, ale nejčastěji je cena stanovena na 5 000 Kč za podání a výpočtu 2 % z poskytnuté dotace. Mimořádný kompenzační bonus se skládá z 5 000 Kč za podání žádosti. Pokud chce zemědělec nějaké informace doplnit po podání žádosti, je to zpoplatněno částkou 600 Kč. Program Rozvoj venkova se skládá z konstantní částky 5 000 Kč za podání dotace a 1-2 % z poskytnuté dotace (záleží na její výši), za podání žádosti je účtována částka 600 Kč (viz Příloha D).

Jako nejčastěji outsourcovanou dotací je žádost o investice do hmotného majetku. Využití outsourcingu je výhodné pro všechny zemědělské subjekty, protože nastudování všech podmínek spojených s podáváním jednotlivých žádostí o dotace je časově náročné. Velké podniky mají většinou na tuto činnost vyhrazeného pracovníka, nejčastěji účetní, která jim pomáhá s podáváním žádostí o dotace a následně jejich evidováním a zaúčtováním, díky tomu se zemědělství podnikatelé mohou plně soustředit na svoji hlavní činnost podnikání.

V rámci rozhovoru vyplynulo, že podnik Jiří Vydra, který si během dvou let nepožádal o dotační podporu, nezískal dotaci v odhadované výši 419 000 Kč. Pokud bychom vzali v úvahu, že cena za zpracování žádosti o poskytnutí dotace je ve výši 5 000 Kč a provize činí 2 % z výše dotace, činily by celkové náklady na získání dotace 18 360 Kč za jeden rok (viz Příloha D). V případě, že by podání byla učiněna ve dvou letech, dosáhly by náklady na získání dotace částky 36 760 Kč, což představuje přibližně 8,7 % z výše dotace. Z tohoto zjištění jednoznačně vyplývá, že pokud by podnik Jiří Vydra požádal externí firmu o zpracování a podání žádosti o dotaci (využil by outsourcing), získal by čisté finanční prostředky ve výši 382 240 Kč na provozní činnost podniku. Tento krok by byl pro podnik ekonomicky prospěšný.

Dle zjištění z expertních rozhovorů plyne, že drobní zemědělci by uvítali zjednodušení při podáváním žádostí o dotace, aby částka, která je určená pro podporu zemědělské výroby nebyla krácena o částku na administrativu.

4.4 Porovnání výhodnosti plátcovství daně

U zmíněného podniku Jiří Vydra, který není plátcem DPH bylo dále analyzováno, zdali se mu vyplatí přejít do režimu plátcovství daně. Podnikatel své výrobky dále přeprodává mlékárně Pragolaktos, a. s., která je plátcem DPH.

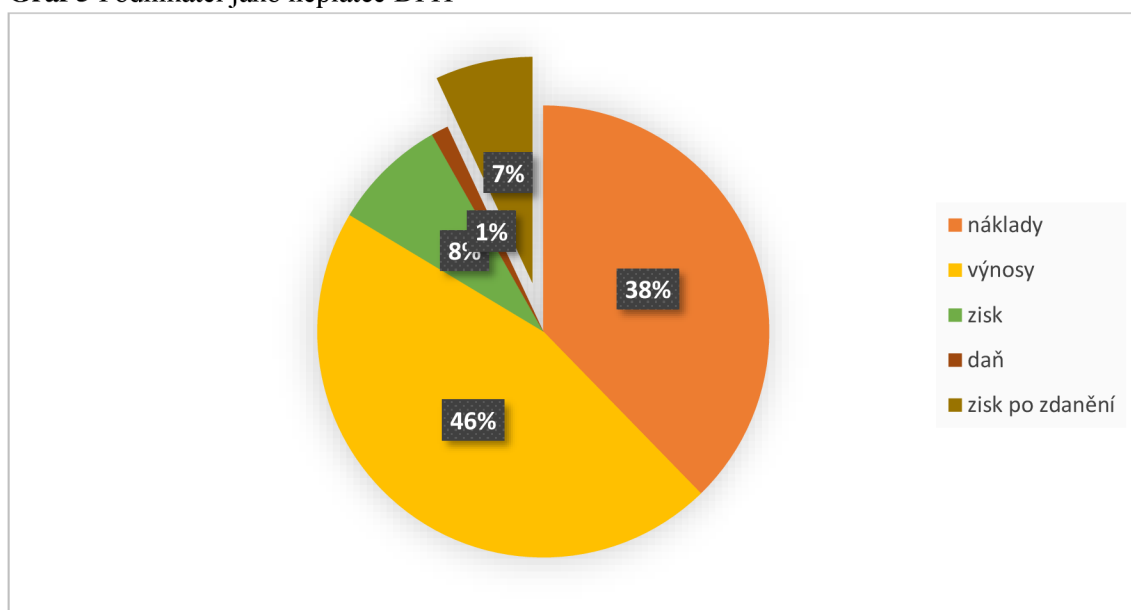
Tabulka 7 Ukázka přechodu z neplátce na plátce DPH v podniku Jiří Vydra

Neplátce DPH – Jiří Vydra		Registrace k DPH – Jiří Vydra	
Náklady	661 207	Náklady	543 208
Výnosy	543 208	DPH / vstup	94 276
Zisk	117 999	Výnosy	661 207
Zaokrouhlení	117 900	DPH / výstup	86 224
Daň FO	17 685	Zisk	126 030
Zisk po zdanění	100 314	Zaokrouhlení	126 000
		Daň FO	18 900
		Zisk po zdanění	107 130

Zdroj: Jiří Vydra, vlastní zpracování

Z výše uvedené tabulky je ukázán konkrétní přepočítaný podnik Jiří Vydra, pokud by se měl stát plátcem DPH v roce 2022. Následně tabulka byla použita pro grafické znázornění viz níže.

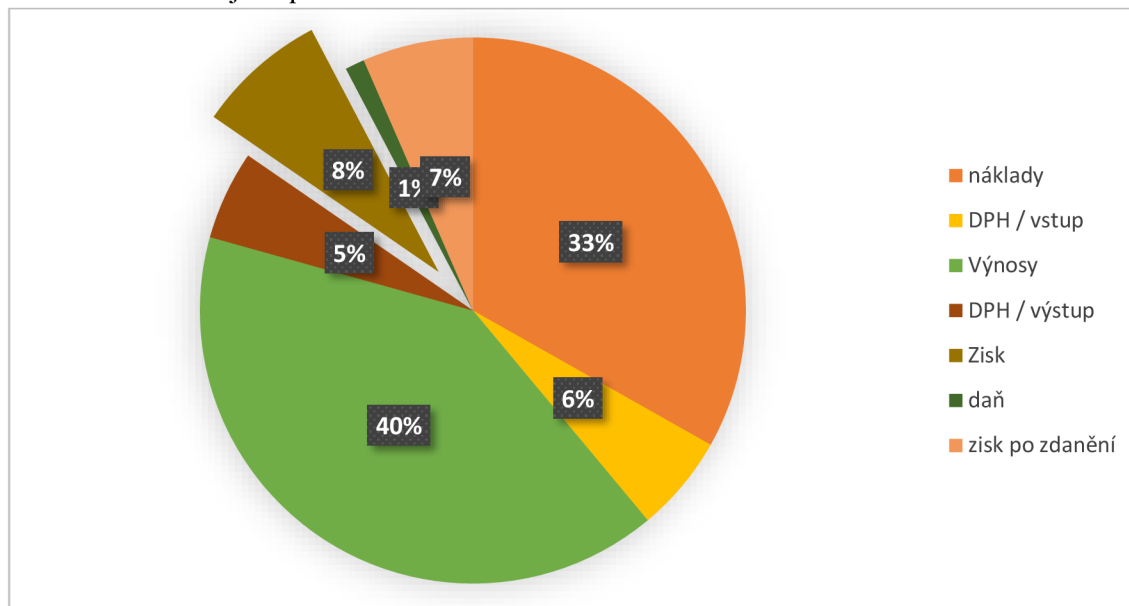
Graf 5 Podnikatel jako neplátce DPH

Zdroj: Jiří Vydra, vlastní zpracování

Na Grafu č. 5 je viditelné, že zisk by byl o 1 % procento vyšší s možností uplatnění vratky na DPH, což by pro podnikatele bylo výhodnější, ale nese to obsáhlejší a časově náročnější administrativu. Grafy č. 5 a 6 popisují rozdílnou tvorbu zisku, když podnikatel zůstane neplátcem daně a v případě registrace k DPH.

Graf 6 Podnikatel jako plátce DPH

Zdroj: Jiří Vydra, vlastní zpracování

Graf č. 6 charakterizuje výši zisku, který podnikatel tvořil jako plátce DPH. Účetní (viz Příloha B) zabere celkem 3 hodiny měsíčně podání daňového přiznání s evidencí dokladů a s následnou opětovnou kontrolou a podáním informací klientovi. Cena se odvíjí od počtu dokladů, je stejná pro plátce i neplátce DPH, 25Kč za evidovanou položku, v ceně je započteno podání daňového přiznání a zelené nafty. Zisk po zdanění, který byl vypočítán, když by se přihlásil k placení DPH a následně komparován se ziskem po zdanění, který podnik tvoří, když je neplátce DPH, je ve výši 6 816 Kč. Při dobrovolné registraci k plátcovství daně by podnikatel mohl nárokovat částku 8 031 Kč, která by vznikla rozdílnými sazbami daně na vstupu a výstupu. Vzhledem k tomu, že zemědělský podnik prodává mléko, které je potravinou, spadá tedy do kategorie se sazbou 15 % a nákupy uskutečňuje od dodavatelů se sazbou daně ve výši 21 %, z tohoto důvodu se stává plátcovství daně u zemědělských subjektů, kteří distribuují mléko, téměř vždy výhodným. Z těchto závěrů lze shledat stanovenou částku nezanedbatelnou, pokud by administrativu vedla žena zemědělského subjektu, vzhledem k vytíženosti a k tomu, že se podnik rozhodl prodávat nadbytek výroby ze dvora, ovlivnilo by to výslednou cenu pro zákazníky. Samoobslužný prodej se nachází v malé vesničce, kde výrazné zdražení cen by mohlo mít negativní vliv na prodej výrobků.

4.5 Doporučení plynoucí z práce

Doporučení plynoucí ze získaných informací z finančního úřadu předkládá, aby více podnikatelů využilo splátkový kalendář, pokud podnikatelský subjekt nemá dostatek finančních prostředků na úhradu daně z příjmů. Poukazuje na nejčastější chyby, které podnikatelé nevědomky dělají, a jak se jim vyvarovat, když se daňové přiznání odvádí elektronicky. Pro lepší orientaci v závazcích vůči finančnímu úřadu je doporučováno stažení aplikace MOJE daně, která nabízí intuitivní rozhraní pro uživatele s možností zaznamenávání si důležitých dat v osobním daňovém kalendáři. Závěry plynoucí z posudků FÚ u tabulky č. 5 navrhují zemědělským subjektům uplatňovat spíše paušální výdaje než paušální daň. Důvodem je pravděpodobně menší vypočtená daň z příjmů, jelikož zemědělství podnikatelé pobírají dotační podpory, které jsou připočítávány k výsledným příjmům daného zemědělce (viz Tabulka č. 5).

Z výsledných šetření vyplynula jistá doporučení pro podnikatele Jiřího Vydru, a to že v případě jeho vedení daňové evidence, kdy není plátcem DPH, se mu vyplatí, aby mu jeho manželka zhotovovala jeho administrativu, jelikož dané problematice rozumí. Některá opatření byla aplikována během vedení daňové evidence, a to přechod z papírového vedení peněžního deníku do podoby elektronické s využitím tabulkového procesoru, který napomohl k úspoře času během sumarizace všech příjmů a výdajů v celkovém součtu 45 minut. Pro podnikatele, kteří jsou plátcem DPH a vedou daňovou evidenci, se outsourcing vyplatí téměř vždy, jelikož podávání daňového přiznání měsíčně či čtvrtletně je administrativně náročné a neodborník spíše udělá chybu, kterou by poté složitě opravoval. Měsíční podávání daňového přiznání s evidencí dokladů a opětovnou kontrolou zabere zajišťovateli outsourcingu 3 hodiny. Výzkumné rozhovory poukázaly, že průměrné množství evidovaných položek, které účetní eviduje, je 300 položek za rok (viz Příloha B).

Při propočtu, zdali by se podnikateli Jiřímu Vydrovi nevyplatilo stát se plátcem DPH plyne fakt, že by podnikatel vykazoval větší zisk, který by dále mohl využít na rozšiřování výroby či na provozní investice (viz Graf 5 a 6). Pokud se jedná o zemědělský subjekt se zaměřením na živočišnou výrobu, který distribuuje prodej mléka, je doporučeno stát se plátcem DPH z důvodu rozdílných sazeb DPH na vstupu a výstupu. Vzhledem k tomu, že podnik nově provozuje prodej ze dvora částečně by registrace k DPH ovlivnila výslednou cenu výrobků (viz Tabulka č. 6).

Vedení dotací je mnohdy složité a dvojnásobně to platí, pokud se jedná o začátečníka, který se s danou problematikou teprve seznamuje. Z výše uvedených závěrů lze doporučit

pro jakéhokoliv zemědělce, který se nechce zabírat legislativou či nastudování problematiky spojené s dotačními tituly o využití outsourcingu, který jim i přes finanční náklady, které vynaloží za zpracování, přinese nezanedbatelný příjem (viz. Kapitola 4.3 Časová náročnost zhotovení dotací). Z grafů č. 3 a 4 je patrné, že zajišťovateli outsourcingu trvá kratší dobu podání žádosti o dotace na SAPS, Rozvoj venkova a Mimořádný kompenzační bonus. Diskuze (viz Příloha D) zohledňuje výhodnost využití outsourcingu, a to hlavně u složitých investičních podpor jako například na dlouhodobý hmotný majetek. Zemědělci tak umožní více se soustředit na svůj obor podnikání, kterému rozumí.

5 Závěr

Cílem bakalářské práce bylo definovat administrativní náročnost podnikání soukromě hospodařícího zemědělce, tedy zjistit, jaký časový prostor nebo jaké prostředky musí tento podnikatel vynaložit na vedení daňové evidence včetně podání daňových přiznání, na administraci dotací a na další činnosti související s provozem soukromého hospodaření. Získané poznatky mohou posloužit soukromě hospodařícím zemědělským subjektům při rozhodování, zda si budou svou administrativu vést sami či formou outsourcingu.

V teoretické části práce bylo úvodem pojednáváno o agrární produkci a její historii, navázáním na deskripci daňové evidence, co vše by podnikatel, který si sám eviduje své příjmy, výdaje a stavy majetku, musí splňovat pro stanovení základu daně a následné odvedení daně z příjmů místně příslušnému finančnímu úřadu. Součástí práce byla charakteristika druhů vedení administrativy s následným vymezením důležitosti dotačních podpor pro podnik a nezbytných daní, které patří k hlavním zdrojům státního rozpočtu.

V praktické části práce byly pomocí terénních šetření detekována nejdůležitější témata, s kterými se podnikatelé, jakožto FO, setkávají během svého podnikání. Všechny nashromážděné exaktní odpovědi od expertů sloužily jako odborná průprava pro zhodnocení možností podnikatele, jaký časový prostor mu zabere jeho administrativa. V tomto případě byla od ředitelky Finančního úřadu v Rakovníku získána data, díky kterým lze konstatovat, že stále velká část zemědělských podnikatelů uplatňuje procentuální uplatnění výdajů, ať z důvodu časové náročnosti daňové evidence nebo obtížnosti dané problematice rozumět. Toto verifikuje i průzkum (viz Graf č. 2), který potvrzuje, že z celkového počtu 229 zemědělských podnikatelů, až 111 osob, uplatňuje procentuální uplatnění daně. Ostatní subjekty vedou účetnictví nebo daňovou evidenci. Z tabulky č. 5 je patrné, že zemědělcům se z velké většiny nevyplatí registrovat se k paušální dani z důvodu vyšších odvodů na dani z příjmů.

Pro manželku zkoumaného zemědělce Jiřího Vydry je vhodné vypracovat daňovou evidenci za podmínek, že není plátcem DPH. Daňová evidence se ve zkoumaném podniku zhotovuje v období vegetačního klidu, kdy na polích není tolik práce, tudíž má, již zmiňovaná manželka, více času věnovat se administrativě a tím ušetřit náklady, které by vynaložila za outsourcing. Celkový čas strávený nad kompletací agendy daňové evidence o 361 dokladech, zabere v souhrnu dvanáct a půl hodiny čistého času, který by byl

u zajišťovatele outsourcingu vyčíslen na částku 9 025 Kč (v ceně je započteno podání daňového přiznání a odeslání podkladů pro čerpání z programu zelené nafty). Cena je vyčíslena na základě počtu evidovaných položek krát jednotná sazba 25 Kč, kterou si účetní jednotka účtuje za zpracování, sazba je stejná pro plátce i neplátce DPH. Během analýzy časové náročnosti byly aplikovány prostředky pro zrychlení evidence, a to přechod do excelovské tabulky, který ušetřil 45 minut. Dále z rozhovorů vyplynul poznatek, a to ten, že spousta podnikatelských subjektů se uchyluje k outsourcingu, jelikož dané problematice daňové evidence nedostatečně rozumí.

Daňové přiznání s novelizací od 1.1.2023 musí všichni podnikatelé podávat elektronicky, a to k datu 2.5. 2023. Zjištěná data z Finančního úřadu v Rakovníku poukazují, že podávání daňového přiznání elektronicky je výhodnější z hlediska menšího prostoru pro chyby, které jsou detekovány programem a označené červenou barvou. Pouze v případě, že je uplatňována sleva na dítě/děti, neumí tuto chybu program ohlídat z důvodu možnosti adopce dítěte. Tolerance absence daňového přiznání na finančním úřadě je stanovena na pět pracovních dní. Časová náročnost podání daňového přiznání v podniku Jiřího Vydry je determinována na 10 % z celkového času kompletace daňové evidence.

Pro žadatele dotačních podpor plyne, že nejvíce času podnik vynakládá na seznámení a nastudování problematiky s tím spojené. Pro příklad byly graficky vykresleny dotační podpory, které podnikatel Jiří Vydra uplatnil. Nejvíce časově náročné bylo podání žádosti Zahájení činnosti mladých zemědělců, a naopak nejrychleji zhotovenou žádostí byla dotace na SAPS (viz Graf č. 3). Externímu subjektu správa dotací zabere zhruba u všech tří vybraných dotací o hodinu méně než zemědělci (viz Graf č. 3 a 4). Podnik Jiří Vydra, který si během dvou let nepožádal o dotační podporu, nezískal dotaci v odhadované výši 419 000 Kč. Náklady vynaložené na outsourcing během dvou let byly vypočteny na částku 36 760 Kč (viz Příloha D). Čistá disponibilní částka možné získané dotace byla stanovena ve výši 382 240 Kč. Z těchto zjištění jednoznačně plyne výhodnost využití outsourcingu při zpracování a podávání žádostí o dotaci.

Pro podnikatele Jiřího Vydry byla následně poukázána možnost přechodu z neplátce na plátce DPH, z čehož plyne, že by si podnikatel mohl nárokovat díky odlišným sazbám na vstupu a výstupu celkovou částku 14 848 Kč za rok, ale jelikož nově zahájil prodej ze dvora, přihlášení se k plátcovství daně by ovlivnilo cenu výsledného výrobku.

Závěrem lze shrnout, že z konaných terénních šetření plynou doporučení, která mají pomoci drobnému zemědělci při výběru vedení své administrativy s ohledem na časovou

a finanční náročnost daňové evidence, zhodnocení k plátcovství daně, časové náročnosti vyhotovení daňového přiznání a časovou a finanční náročnost podávání dotací s názornou ukázkou přechodu do paušálního režimu.

6 Zdroje

- [1] *Vznik a historie zemědělství* [online]. 2022 [cit. 2022-06-11]. Dostupné z: <https://www.definebusinessterms.com/cs/historie-zemedelstvi/>
- [2] KUBAČÁK, Antonín. *Odkaz českého zemědělství*. Praha: Ministerstvo zemědělství, 2020. 98 s. ISBN 978-80-7434-600-2.
- [3] DVOŘÁKOVÁ, Dana. *Specifika účetnictví a oceňování v zemědělství*. 2., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2017. 148 s. ISBN 978-80-7552-907-7.
- [4] *Ekologické zemědělství* [online]. Ministerstvo zemědělství, c2009-2022 [cit. 2022-05-27]. Dostupné z: <https://eagri.cz/public/web/mze/zemedelstvi/ekologicke-zemedelstvi/>
- [5] *Zemědělství*. Praha: Ministerstvo zemědělství České republiky, 2021. 164 s. ISBN 978-80-7434-616-3.
- [6] PULKRÁBEK, CSc., a CSc., CAPOUCHOVÁ. Speciální fytotechnika. In: *Speciální fytotechnika*. Praha: Česká zemědělská univerzita, Katedra rostlinné výroby, 2003, s. 1-2. ISBN 8021310200.
- [7] *General Information on Crop Production* [online]. manitoba [cit. 2022-09-17]. Dostupné z: <https://www.manitoba.ca/agriculture/crops/crop-management/general-information-on-crop-production.html>
- [8] BRANT, Václav, Milan KROULÍK, Vítězslav KRČEK et al. *Implementace principů precizního zemědělství do rostlinné výroby*. České Budějovice: Kurent, s.r.o., 2020. ISBN 978-80-87111-81-9.
- [9] THORNTON, Philip K. Livestock production: recent trends, future prospects. *Philosophical Transactions of the Royal Society B: Biological Sciences* [online]. 2010, **365**(1554), 2853-2867 [cit. 2022-09-20]. ISSN 0962-8436. Dostupné z: doi:10.1098/rstb.2010.0134
- [10] *Živočišná výroba* [online]. Ministerstvo zemědělství, c2009-2022 [cit. 2022-08-23]. Dostupné z: <https://eagri.cz/public/web/mze/zemedelstvi/zivocisna-vyroba/>
- [11] VYCHOPENĚ, Jiří, Ivan BRYCHTA, Ivan MACHÁČEK, Martin DĚRGEL, Ivana PILAŘOVÁ a Jiří STROUHAL. *Daň z příjmů 2022*. Praha: ASPI, 2022. Meritum (ASPI). 546 s. ISBN 978-80-7676-356-2.

- [12] HAKALOVÁ, Jana a Yveta PŠENKOVÁ. *Daňová evidence: Teorie a praxe*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016. 128 s. ISBN 9788075522399.
- [13] DUŠEK, Jiří a Jaroslav SEDLÁČEK. *Daňová evidence podnikatelů 2021*. Praha: Grada, 2021. Účetnictví a daně (Grada). 152 s. ISBN 978-80-271-3106-8.
- [14] DUŠEK, Jiří a Jaroslav SEDLÁČEK. *Daňová evidence podnikatelů 2022* Praha: Grada, 2022. Účetnictví a daně (Grada). 152 s. ISBN 978-80-271-3593-6.
- [15] CARDOVÁ, Zdenka. *Daňová evidence a účetnictví individuálního podnikatele. 2., aktualiz. vyd.* Praha: Wolters Kluwer ČR, 2010. 100 s. ISBN isbn978-80-7357-502-1.
- [16] HALABRINOVÁ, Dagmar. *Praktický průvodce podnikatele, aneb, Jak vést daňovou evidenci: zdanitelné příjmy a výdaje, knihy pohledávek a dluhů, faktury přijaté a vystavené, karty dlouhodobého majetku, pokladni doklady, skladovací karty, DPH. 1. vydání*. Brno: Aprofitail Czech Republic, 2016. 206 s. ISBN 978-80-905622-2-6.
- [17] *Daň z příjmu: obecné informace* [online]. Finanční správa, 2023 [cit. 2023-02-11]. Dostupné z: <https://www.financnisprava.cz/cs/dane/dane/dan-z-prijmu/pausalni-dan/obecne-informace>
- [18] MARKOVÁ, Hana. *Daňové zákony 2022: úplná znění platná k 1. 1. 2022*. Praha: Grada, 2022. 296 s. ISBN 978-80-271-3551-6.
- [19] DVOŘÁKOVÁ, Dana. *Základy účetnictví. 2., aktualizované vydání*. Praha: Wolters Kluwer, 2017. Účetnictví (Wolters Kluwer). 286 s. ISBN 978-80-7552-892-6.
- [20] *Účetnictví podnikatelů: zákon o účetnictví, vyhláška, pokyn České účetní standardy ; Audit : velká novela zákona o auditorech od 1. 1. 2020 : redakční uzávěrka 1. 1. 2020*. Ostrava: Sagit, 2020. ÚZ. ISBN 9788074883811.
- [21] BERÁNEK, Petr. *Průvodce zákonem o daních z příjmů pro OSVČ: a další poplatníky s dílčím základem v § 7. 1. vydání*. Olomouc: ANAG, 2021. Účetnictví (ANAG). 312 s. ISBN 978-80-7554-318-9.
- [22] ŠTOHL, Pavel. *Daňová evidence 2017: praktický průvodce. 6. aktualizované vydání*. Znojmo: Ing. Pavel Štohl, s.r.o., 2017. 164 s. ISBN 978-80-88221-03-6.
- [23] SKÁLOVÁ, Jana a Anna SUKOVÁ. *Podvojný účetnictví 2022*. Praha: Grada, 2022. Účetnictví a daně (Grada). ISBN 978-80-271-3595-0.
- [24] *Zelená nafta* [online]. Celní správa, 2020 [cit. 2022-09-10]. Dostupné z: <https://www.celnisprava.cz/cz/dane/spotrebni-dane/mineraly/Stranky/ZN.aspx>
- [25] STRNADOVÁ, Zuzana. *Co by měl vědět příjemce dotace*. Praha: Grada Publishing, 2019. Finance a investování. 192 s. ISBN 978-80-247-3076-9.

- [26] BERÁNEK, Petr. *Cizí měny a kurzové rozdíly: výklad a řešené příklady*. Olomouc: ANAG, 2017. Účetnictví (ANAG). 296 s. ISBN 978-80-7554-081-2.
- [27] *Jednotná platba na plochu zemědělské půdy* [online]. Ministerstvo zemědělství, © 2009-2023 [cit. 2023-02-02]. Dostupné z: <https://eagri.cz/public/web/mze/dotace/prime-platby/jednotna-platba-na-plochu/>
- [28] *Zahájení činnosti mladých zemědělců* [online]. © 2009-2022 Ministerstvo zemědělství [cit. 2022-10-01]. Dostupné z: <https://eagri.cz/public/web/mze/dotace/program-rozvoje-venkova-na-obdobi-2014/opatreni/m06-rozvoj-zemedelskych-podniku-a/x6-1-1-zahajeni-cinnosti-mladych/?pageSize=50>
- [29] *K možnosti získání kompenzačního bonusu* [online]. Finanční správa, 2020 [cit. 2022-09-06]. Dostupné z: <https://www.financnisprava.cz/cs/dane/dane/kompenzacni-bonus/kompenzace-pro-osvc-jaro-2020/zakladni-informace>
- [30] SHAIUROVA, Natalia a Mária HOMOKYOVÁ. The Methodology of Tax Records for the Support of Tax Management. *Multidisciplinary Aspects of Production Engineering* [online]. 2020, 3(1), 720-731 [cit. 2022-09-20]. ISSN 2545-2827. Dostupné z: doi:10.2478/mape-2020-0060
- [31] NOVÁKOVÁ, Lenka a Daniela KRÁLOVÁ. *Daň z příjmů fyzických osob v mezinárodním kontextu*. Vydání první. Praha: Wolters Kluwer, 2021. Daně (Wolters Kluwer ČR). 216 s. ISBN 978-80-7676-233-6.
- [32] JUREČKA, Václav. *Makroekonomie*. 1. vyd. Praha: Grada, 2010. Expert (Grada). 368 s. ISBN 9788024732589.
- [33] *Limit pro registraci k DPH a využívání paušální daně vzroste na dva miliony* [online]. Praha: Weiss, 2022 [cit. 2023-02-11]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2022/limit-pro-registraci-k-dph-a-vyuzivani-p-47457>
- [34] DUŠEK, Jiří. *DPH 2022: zákon s přehledy*. Praha: Grada, 2022. Účetnictví a daně (Grada). 464 s. ISBN 978-80-271-3594-3.
- [35] MÜLLEROVÁ, Libuše a Michal ŠINDELÁŘ. *Účetnictví, daně a audit v obchodních korporacích*. První vydání. Praha: Grada Publishing, 2016. Účetnictví a daně (Grada). 208 s. ISBN 978-80-247-5806-0.
- [36] *Informace k novele zákona o dani silniční Sdílet 8. 6. 2022* [online]. Finanční správa, 2022 [cit. 2023-01-11]. Dostupné z: <https://www.financnisprava.cz/cs/dane/dane/silnicni-dan/informace- stanoviska-a-sdeleni/2022/informace-k-novele-zakona-o-dani>

- [37] TAUŠL PROCHÁZKOVÁ, Petra a Eva JELÍNKOVÁ. *Podniková ekonomika - klíčové oblasti*. 2018. Praha: Grada Publishing, 2018. Expert (Grada). 256 s. ISBN 978-80-271-0689-9.
- [38] *Kalkulačka paušální daně pro rok 2023* [online]. Ministerstvo financí, 2023 [cit. 2023-02-16]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2023/kalkulacka-pausalni-dane-pro-rok-2023-49903/>
- [39] *Portál farmáře* [online]. Ministerstvo zemědělství, © 2009-2023 [cit. 2023-01-09]. Dostupné z: <https://eagri.cz/public/web/mze/farmar/>

7 Seznam obrázků, tabulek, grafů a zkratk

7.1 Seznam tabulek

Tabulka 1 Paušální uplatnění výdajů	18
Tabulka 2 Ukázka z daňové evidence podnikatele v elektronické verzi	21
Tabulka 3 Ukázka odpisových skupin a jejich doba odepisování	23
Tabulka 4 Sazby daně u zdanitelných plnění - DPH	28
Tabulka 5 Propočít časové náročnosti zhotovení daňové evidence podnikatelem	31
Tabulka 6 Příklad zemědělského subjektu uplatňující si paušální výdaje	34
Tabulka 7 Ukázka přechodu z neplátce na plátce DPH v podniku Jiří Vydra.....	41

7.2 Seznam grafů

Graf 1 Časová náročnost daňové evidence v podniku Jiří Vydra	30
Graf 2 Grafické znázornění počtu zemědělců na Rakovnicku, uplatňující si z celkového počtu procentuální výdaje	33
Graf 3 Administrativní náročnost zhotovení dotací drobným zemědělcem	38
Graf 4 Administrativa dotací zpracovaná externím subjektem.....	39
Graf 5 Podnikatel jako neplátce DPH	41
Graf 6 Podnikatel jako plátce DPH.....	42

8 Přílohy

Příloha A Poskytnuté odpovědi od FÚ	53
Příloha B Poskytnuté odpovědi od účetní	56
Příloha C Poskytnuté odpovědi od soukromých zemědělců	59
Příloha D Odpovědi externí firmy poskytující dotace	64
Příloha E Odpověď ze SZIF	66

Otázky pro Finanční úřad v Rakovníku:

1. Jaké jsou nejčastější chyby daňové evidence a na co by si podnikatelé měli dát pozor?

Mezi nejčastější chyby patří: špatné uplatnění výdajů v daňové evidenci, které nesouvisí s podnikáním. Důležité je zde rozdělení výdajů, které byly vynaloženy na celý objekt, ale pro podnikání sloužila jen část objektu. Tyto výdaje se rozdělí dle poměrového koeficientu.

2. Na co by si podnikatelé měli dát pozor z hlediska daně z příjmu FO? Na co nejčastěji zapomínají?

Pro eliminaci, co nejvíce chyb slouží interaktivní formulář pro podání daně z příjmů, který je k dispozici na daňovém portálu. Nejčastěji je zapomínáno na žádost o podání přeplatku na dani či podání žádosti o posečkání, kde má podnikatel možnost si domluvit splátkový kalendář.

3. Byly nějaké významné změny, které ovlivnily evidenci v posledních letech (např. zvýšení počtu odevzdaných dokumentů elektronicky)?

Ano, vlivem pandemie se zvýšil počet odevzdaných on-line daňových přiznání. Novinkou je aplikace MOJE daně, které nabízí přátelské intuitivní rozhraní, kde podnikatel snadno a rychle může uhradit jakékoliv daňové povinnosti vůči místně příslušnému Finančnímu úřadu.

4. Je lepší pro podnikatele podat si daňové přiznání v elektronické formě?

ANONE

5. Jaké jsou případně postihy v případě pozdního podání či absence daňového přiznání?

Pokud není podané daňové přiznání FO v lhůtě, tedy tento rok papírově k 1.4. v elektronické podobě do 2.5. nebo do 1.6. v případě daňových poradců. Finanční úřad konfrontuje podnikatele s upozorněním, pokud je stále bez reakce je bráno v potaz, že podnikatel tvrdí 0 a správce daně stanoví pokutu dle pomůcek (§ 98). V těchto případech Finanční úřad zjistí u bankovních ústavů výši jeho příjmů a výdajů za předchozí zdaňovací období, na webových stránkách prozkoumá zda-li dotyčná osoba je podnikající či neprodává majetek. Ověří, zda odevzdával za minulé roky daňové přiznání v případě, že ano. Konfrontuje odběratele a dodavatele pro objasnění jeho příjmů. U zemědělců je obesláno i Ministerstvo zemědělství o seznámení se poskytnutých dotací. Následně je vše porovnáno s daňovými subjekty, kteří podnikají ve stejném oboru a městě. Výše pokuty se pohybuje v rozmezí od 500 Kč do maximální výše až 300 000 Kč.

6. Je častá daňová ztráta u daně z příjmu u zemědělských podniků?

ANO/NE

7. Jaké je zhruba zastoupení zemědělců, kteří si uplatňují procentní výdaje?

Celkový počet podnikatelů - OSVČ	39188
Počet zemědělců - OSVČ	229
Zemědělci uplatňující si procentní výdaje	111
Zemědělci uplatňující paušální daň	3

8. Jak probíhá kontrola u podnikatelů, kteří vedou daňovou evidenci?

1. Zahájení kontroly u podnikatele důsledkem nesrovnalostí vykázané daňovým přiznáním. Například z důvodu dlouhodobé daňové ztráty, nebo abnormální výše výdajů či pravidelné kontroly.
2. Finanční úřad zašle upozornění o plánované kontrole elektronicky či neformálním telefonátem o přípravě dokumentů.
3. Proběhne kontrola příjmů a výdajů, zda jsou v souladu se zákonem o dani z příjmu a zda byly zahrnuty všechny příjmy.
4. Provede se zápis z kontroly a tím se považuje za ukončenou. V případě nalezení nesouladu je požadováno vysvětlení a případné uložení pokuty.

9. Jaké se objevují nejčastější chyby a sankce v účetnictví a daňové evidenci?

U účetnictví (§ 37 zákona o účetnictví) je nejčastěji ukládaná pokuta je ve výši 5 000 Kč.

Nejčastější chyby:

- Nepodání rozvahy do centrálního systému
- Výkaz zisku a ztráty do Obchodního rejstříku
- Absence příloh v daňovém přiznání

U daňové evidence pokutovat téměř nelze § 7 zákona o dani z příjmu to neuvádí.

10. Jakou změnu/novelizaci byste uvítali u daňové evidence, aby šetřila čas, jak FÚ, tak podnikatelům?

Srozumitelné a zkrácené pojednání o zákoně o dani z příjmu s menším prostorem pro uplatnění výjimek.

11. Jak pozměnila pandemie COVID – 19 daňovou evidenci?

V roce 2021 bylo podnikatelům umožněno pozdní podání, a to u podnikatelů o 1 měsíc. Mimořádné vyplacení kompenzačních bonusů podnikatelům, kde byla částka vyplacena podnikatelům, kteří uzavírali provozovny.

12. Měl podnikatel nějaké polehčující okolnosti vzhledem k pandemii?

ANO NE

13. Napadají Vás situace, kdy pro malé podnikatele v zemědělství bylo lepší využít outsourcing? Pokud ano, kdy a proč?

ANO NE

Přínos účetních pro podnikatele, kteří si sami vedou daňovou evidenci, přínosem je selekce starostí se zpracováním. V případě chyb je účetní většinou pojištěn a podnikatel tak nemusí hradit pokuty. Podnik se poté může soustředit na své podnikání a tím tvořit větší zisky.

14. Co dělat, když se podnikatel dostane do finanční tísně?

Pokud podnikatel například odběratel včasne nezaplatí a nemá na úhradu svých daňových povinností tudíž je v platební neschopnosti. Musí včasne jednat a požádat o posečkání, jinak je poté vyměřován od 4. dne úrok z prodlení. V případě podání žádosti je úrok o ½ nižší. V případě nesplnění a neplacení svých daňových povinností přichází podnikatel do exekuce.

15. Vyplatí se drobným podnikatelům využití paušální daně? Proč, tak málo podnikatelů využívá tuto daň?

Domnívám se, že je to předně z důvodu, že se jim to nevyplatí. Paušální daň je rozčleněna do 3 pásem, které se odvíjí od výše příjmů a jak je známo, tak se do výše příjmů započítávají i dotace (vyjma některých), a tak příjmy zemědělců často přesáhnou I. pásmo. Pokud si uplatní výdaje procenty až do výše 80 % dostanou se na velmi nízký základ daně a tím i na nízkou daň a ostatní odvody. A to nemluvě o tom, že pokud mají paušální daň, tak si nemohou uplatnit některé daňové výhody např. daňový bonus na děti, odečet na manželku aj. a to i přes to, že v tomto případě nelze uplatnit výdaje procenty, ale doložitelné záznamy. Paušální daň se vyplatí především poplatníkům, kteří si nemohou uplatnit výdaje v tak vysoké procentuální výši, nebo nemají skutečné výdaje tak vysoké, a přitom mají příjmy. Jedná se např. o pojišťovací služby, lékaře a jiné.

Zdroj: Paní Ing. Iva Březinová z místně příslušného Finančního úřadu Rakovník.

Otázky pro účetní:

1. Kolika podnikatelům v oboru zemědělství vedete daňovou evidenci? A kolika účetnictví?

Daňovou evidenci vedu 4 podnikatelům a 1 podnikateli účetnictví.

2. Z hlediska porovnání časové náročnosti, jaká Vám přijde obtížnost u daňové evidence, DPH, daňového přiznání, zelené nafty či dotace, kolik průměrně hodin strávíte nad jejím zhotovením?

Vše záleží samozřejmě na počtu dokladů, na jejich správném vyhotovení – pokud je vše v pořádku je to pro účetní již rutina a zabere to celkově zhruba 9 hodin, vč. daňového přiznání a zelené nafty. Zpracování a podání měsíčního daňového přiznání k DPH trvá v celkovém součtu 3 hodin, s tím že provedu kontrolu opětovnou kontrolu a podání informací klientovi.

3. Kdy se vyplatí stát se plátcem DPH v případě zemědělského subjektu u kterého je primární činností živočišná výroba a nepřesáhl zákonem stanovenou hranici?

Pokud se jedná o živočišnou produkci např. mléka je vhodné stát se plátcem DPH, jelikož vstupy jsou obvykle s 21% sazbou DPH a prodej mléka s 15% sazbou DPH i výsledná daň po odečtení všech odečitatelných položek a dalších slev na dani bude vždy menší.

4. Proč si u Vás drobní zemědělci, nechávají vést daňovou evidenci?

- a) Úspora času
- b) Bezstarostnost
- c) Komfort
- d) Šetření nákladů na koupi softwarů a jiného programového či počítačového vybavení
- e) Uplatnění slev v maximální výši
- f) Pokuty nedoléhají na podnikatele
- g) Neznalost problematiky
- h) Jiné

V podstatě všechny body, hlavně asi neznalost problematiky a složitost podávání přiznání. Všichni moji podnikatele, kterým vedu daňovou evidenci, nemají elektronický podpis a ani datovou schránku. Složitost stránek finančního úřadu i celního úřadu (pro ně). V případě zaměstnávání jak stálých zaměstnanců, tak i brigádníků – nemusejí vypočítávat mzdy, podávat měsíční hlášení na příslušné úřady, vypočítávat nemocenskou apod.

5. Jaké vidíte hlavní výhody a nevýhody ve vedení daňové evidence?

+ bezesporu jednoduchost, nemusí sedět podvojně účty,

- + jednodušší „zaúčtování“ osobních výběrů
- + nemusí se vyhotovovat rozvaha a ani výkaz zisků a ztrát
- záleží na účetním programu – ale podnikatelům s více zaměstnanci je lepší vedení účetnictví, kde máte lepší kontrolu uhrazených mezd, ZP, SP a daní

6. Kdy je výhodnější uplatnit si paušální výdaje a paušální daň v zemědělství?

Paušální výdaje samozřejmě jen pro podnikatele s malými výdaji a příjmy max. do 2 mil. Kč.

Paušální daň – jen pro podnikatele, kteří nejsou plátcí DPH a nechtějí si uplatňovat slevy na děti a ost. slevy nezdanitelné částky. Těch ovšem moc není, protože všem zemědělcům pobírající dotace (převážně) se vyplatí být plátcí DPH – mají nárok na vrácení DPH ze všech svých výdajů (daňových).

7. Jakou změnu / novelizaci byste uvítala u daňové evidence?

V závislosti na současnou situaci zvýšení hranice pro uplatnění paušálních výdajů.

8. Dáváte přednost papírovému či elektronickému zaznamenávání dokladů?

- a) Papírové – protože doklady musím mít v papírové formě (ať z důvodu kontroly FÚ, či reklamace daného nákupu, doložení na celní úřad apod.)
- b) Elektronické

9. Případně, zda-li vedete elektronicky v jakém programu vedete daňovou evidenci?

Nevedu

10. Vyplatí se drobnému zemědělci dělat si samostatně bez odborné pomoci daňovou evidenci s ohledem na čas a finance?

ANONE

Určitě by se mu to vyplatilo, ale neznám v okolí žádného zemědělského podnikatele, který by si to dělal sám. Obvykle tomu vůbec nerozumí, neví, kam a kdy co podat, a hlavně nemá elektronický podpis (datovou schránku).

11. V jakých případech byste doporučovala raději vedení podvojného účetnictví místo daňové evidence?

U podnikatele (který nemusí ze zákona vést účetnictví), který má velké množství dokladů, jen např. měsíčním plátcem DPH (kvůli obratu) a má více zaměstnanců. Ale tento typ podnikatele se pak většinou sám dobrovolně stane právnickou osobou a založí si s.r.o.

U podnikatele, který vyžaduje hodně podrobné analytické členění výdajů, popř. i na střediska (např. živočišná výroba, rostlinná výroba nebo kravíny na několika místech).

12. Za jakých podmínek je vhodnější pro drobného zemědělce nechat si vedení daňové evidence či jiné administrativy spojené se zemědělstvím outsourcovat?

Pokud dané problematice nerozumí (přiznání DPH, kontrolní hlášení či souhrnné hlášení – kdy co podávat a jak podávat) a chce mít jistotu, že je vše v pořádku.

Nechce chodit po případných kontrolách (FÚ, OSSZ, ZP) a raději se nechá zastupovat.

13. Od jaké minimální do maximální částky se pohybuje cenové rozmezí za vedení daňové evidence?

U mě - 25,-Kč (cena je stejná pro neplátce i plátce DPH) za zaúčtovanou položku s tím, že v této částce jsou zapojeny i ostatní služby jako podání přiznání a dalších podání jak na finanční úřad, tak i na celní úřad (zelená nafta).

14. Kdy se vyplatí podnikateli, který si sám zhotovuje daňovou evidenci, využít outsourcing, když je brán v potaz počet dokladů?

Podnikateli se vyplatí outsourcovat vždy, jelikož se daňové zákony stále mění a samotní zemědělci mají jiné starosti. Proto se dodavatelský způsob vedení vyplatí téměř vždy i z důvodu odesílání formulářů elektronicky. V případě, že by se podnikateli vyplatilo vést si daňovou evidenci je, když daný subjekt není přihlášen jako plátce DPH, což takových podnikatelů není mnoho. V mém případě pouze jeden zemědělský podnikatel není registrován jako plátce DPH.

Zdroj: Paní Lenka Egertová – místně příslušná účetní z Roztok u Křivoklátu.

Podnikatelé, drobní zemědělci, kteří vedou daňovou evidenci

1. Vedete si daňovou evidenci kompletně sami anebo využíváte outsourcing, který Vám spoří čas?

Mám účetní, která mi spoří čas pro věnování se plně svému podnikání. Bez nutnosti rozumět dané problematice a všem možným novinkám.

2. Co pro Vás znamená efektivní zvýšení nákladů, které byste ve svém podniku uvítali?

- a) Najmutí další pracovní síly
- b) Správa dotací
- c) Zaplacení účetní
- d) Jiné..

nákup stroje, například čelní sekačka (úspora jízd, pohonných hmot a času)

3. Jak dlouho Vám zhruba zabere kompletní zpracování Vaší daňové evidence? A která položka Vám zabere nejvíce času pro zpracování?

Pouze připravím doklady pro účetní

4. Uplatňujete si v daňové evidenci paušální výdaje, pokud ne, proč?

ANO NE

Vychází to pro mne výhodněji – velké náklady na podnikání

5. Je pro Vás samotná administrativa časově náročná? Případně proč? A kolik času Vám zabere?

Ne, mám účetní

6. Proč je pro vás výhodné vést si daňovou evidenci?

- a) Šetření nákladů
- b) Jednodušší vedení
- c) Organizace dle Vás
- d) Ochrana svých dat / informací
- e) Nevedu daňovou evidenci

7. Pokud máte účetní, jaký byl Váš důvod výběru?

- a) Časová úspora
- b) Zaměření se více na své podnikání
- c) Bezstarostnost a komfort

- d) Šetření nákladů (nenutnost koupě nových softwarů, programů, PC a jiné)
- e) Jiné.. nerozumím dané problematice daňové evidence a administrativy spojené
- f) Nemám účetní

8. Jaké vidíte hlavní výhody či nevýhody daňové evidence?

Nenáročnost oproti vedení účetnictví.

9. Žádal/a jste o někdy o dotace?

Ano, je to časově náročné, obzvláště první podání a je také rozdíl, zda se myslí dotace na plochu nebo žádost o podání jiné dotace. Žádali jsme o Jednotnou platbu na plochu dále o Mimořádný kompenzační bonus a Začínajícího zemědělce.

Jednotná plocha – 2 hodiny

Rozvoj venkova (začínající zemědělec) – 14 hodin

Nastudování celé problematiky a legislativy s tím spojené – 164 hodin

10. V případě zelené nafty, kvitujete možnost uplatnění si vratky?

ANO NE

11. Vítejte modernizaci v podobě elektronických programů pro vyplnění administrativy případné podání elektronického daňového přiznání, nebo využívání portálu Farmáře? Nebo zda-li aktivně využíváte pro své podnikání jiné aplikace či programy?

U Portálu farmáře to vítám, jen by to mohlo být o chlup jednodušší, Jiné programy nevyužíváme.

12. Maté při svém podnikání v oboru zemědělství i druhé podnikání, či zaměstnání? Pokud odpovíte ano, zdůvodněte prosím svoji odpověď.

ANO NE

13. Je Vaše firma registrovaná k plátcovství daně?

ANO NE

Zdroj: Pan Miroslav Polcar – drobný zemědělec v Nezabudicích.

Podnikatelé, kteří si vedou daňovou evidenci sami:

- 1. Vedete si daňovou evidenci kompletně sami anebo využíváte outsourcing, který Vám spoří čas?**

Ano, vedu daňovou evidenci manželovi.

- 2. Co pro Vás znamená efektivní zvýšení nákladů, které byste ve svém podniku uvítali?**

- a) Najmutí další pracovní síly
- b) **Správa dotací**
- c) Zaplacení účetní
- d) Jiné.....

- 3. Jak dlouho Vám zhruba zabere kompletní zpracování Vaší daňové evidence? A která položka Vám zabere nejvíce času pro zpracování?**

Souhrnně mi daňová evidence zabere 10 hodin. Nejvíce mi zabere čas seřazení dokladů dle měsíce.

- 4. Uplatňujete si v daňové evidenci paušální výdaje, pokud ne, proč?**

ANO/ NE

Máme vyšší náklady na provoz. Tudíž, je to pro nás výhodnější, jelikož neodvádíme tak vysoké daně.

- 5. Je pro Vás samotná administrativa časově náročná? Případně proč? A kolik času Vám zabere?**

Ano. Jelikož některé administrativní kroky dělám jednou ročně, a tudíž je pro mě časově náročnější se posléze seznámit s danou problematikou a případnými změnami v zákonech. Zhruba celá administrativa mi zabere odhadem jeden pracovní týden.

- 6. Proč je pro vás výhodné vést si daňovou evidenci?**

- a) **Šetření nákladů**
- b) **Jednodušší vedení**
- c) **Organizace dle Vás**
- d) **Ochrana svých dat / informací**

- 7. Pokud máte účetní, jaký byl Váš důvod výběru?**

- a) Časová úspora
- b) Zaměření se více na své podnikání
- c) Bezstarostnost a komfort
- d) Šetření nákladů (nenutnost koupě nových softwarů, programů, PC .. a jiné)
- e) Jiné.....
- f) **Nemám účetní**

8. Jaké vidíte hlavní výhody či nevýhody daňové evidence?

- + Šetření nákladů, které jsou potřeba v podnikání
- + Nižší odvedená daň, než při uplatnění paušálních výdajů
- + Podnikatel si může uplatnit slevy a například paušální cestovní výdaje
- Časová náročnost
- Zodpovědnost
- Sledování změn a zákonů

9. Kolik času Vám zabralo podání jedné žádosti o dotaci do Portálu farmáře? A o jaké jste si podával(a) žádost?

Záleží na tom, co daný fond požaduje. Tudíž odhadem v průměru od 2–5 hodin v závislosti na složitosti a podmínkách. Podávali jsme žádost pravidelně na Jednotnou platbu na plochu poté jednorázově z Rozvoje venkova.

Jednotná plocha – 2 hodiny

Rozvoj venkova (sucho) – 10 hodin

Mimořádný kompenzační bonus – 6 hodin

Nastudování celé problematiky a legislativy s tím spojené – 172 hodin

10. V případě zelené nafty, kvitujete možnost uplatnění si vratky?

ANO NE

11. Vítejte modernizaci v podobě elektronických programů pro vyplnění administrativy případné podání elektronického daňového přiznání, nebo využívání portálu Farmáře? Nebo zda-li aktivně využíváte pro své podnikání jiné aplikace či programy?

Ano. Aktivně využívám Portál farmáře.

12. Jaké změny byste uvítal/a v rámci administrace programů Zelené nafty, Portálu farmáře, dotací a dalších?

Lepší administrativní pomoc zemědělcům. Odbory, které by dokázali případně poradit bezplatně farmářům například v případě dotací, které jsou pro některé zemědělce složité. Případně zjednodušení podmínek pro získání dotací a spravedlivějšího ohodnocení živočišné výroby, která je náročnější než výroba rostlinná.

13. Maté při svém podnikání v oboru zemědělství i druhé podnikání, či zaměstnání? Pokud odpovíte ano, zdůvodněte prosím svoji odpověď.

ANO NE

Ano, jelikož jsme drobní zemědělci a provozujeme živočišnou výrobu, což je finančně i časově náročné, tudíž v našem konkrétním případě by to naši rodinu neuživilo. Proto jsme se rozhodli část výroby sami zpracovat a následně prodat ze dvora, jelikož si surovinu (mléko) můžeme nacenit sami dle skutečných nákladů.

14. Je Vaše firma registrovaná k plátcovství daně?

ANO NE

Zdroj: Paní Jitka Vydrová – spolumajitelka drobného zemědělství Jiří Vydra v Nezabudicích.

Externí firma zabývající se zhotovováním dotací

1. Jak dlouho Vám trvá zpracování a podání žádosti na SAPS? Rozvoj venkova a Mimořádného kompenzačního bonusu?

SAPS nezpracováváme, jelikož většina zemědělských subjektů si je zvládne vyplnit a podat sama. Zpracováváme program Rozvoj venkova, jednodušší je žádat jen o stroje: cca 3 až 4 hod zpracování / doplnění chybníku, cca 2-3 hod. výběrové/poptávkové řízení na dodavatele nebo vyvěšení na E-agri, cca 2–3 hod. pracovní ŽOP – žádosti o proplacení. Pokud se jedná o stavbu časy narůstají dle složitosti projektu a tím i cena a zpracování a ostatní úkony.

Pokud zpracovávám třeba 3 žádosti do operace Investice do zemědělských podniků, kde si žadatelé žádají pouze o nákup stroje, tak zpracování žádosti zabere třeba jenom 8-16 hod. (Pokud bych započítala ještě osobní schůzku se zemědělci, tak dalších cca 5 hodin). Další čas zabere doplnění žádosti – podle toho, co chce SZIF doplnit (může být třeba na 2-3 hodiny), další čas zabere Žádost o platbu – může být třeba 20–30 hodin, jelikož hodně času zabere vyměření polí s následným zápisem do systémů. Samotná žádost trvá zhruba 1 hod.

Žádost o SAPS zpracovávám do podnikům do 900 ha, velké zemědělské podniky nad 900 ha nepodáváme, pouze pomáháme připravit podklady.

2. Jaká je finanční stanovená částka v rámci kompletního zpracování a podání žádosti na SAPS? Rozvoj venkova? Mimořádného kompenzačního bonusu?

Finanční odměna není pevně stanovená – většinou dle složitosti projektu a tím i cena za zpracování a ostatní úkony. Většinou se skládá z pevné části za prvotní zpracování, provedení výběrového řízení + další % při vybrání projektu k spolufinancování.

Jednotná žádost – 5000 Kč / za podání, 2% z poskytnuté dotace.

Mimořádný kompenzační bonus – 5000 Kč / podání, pokud chce zemědělec ještě doplnit žádost po podání, tak je to zpoplatněno 600 Kč/hod.

Program Rozvoj venkova – 5000 Kč za podání + 1-2 % z dotace (podle výše dotace), za podání žádosti o platbu 600 Kč/ hod.

3. Která dotace pro zemědělce je u Vás nejčastěji outsourcovaná a zároveň zabere hodně času?

Nejčastěji se žádá o investice do hmotného majetku.
Jednotná žádost.

4. Kdy je vhodné, aby si zemědělský subjekt nechal outsourcovat dotace u externího dodavatele?

Je dobré, když si nechá malý zemědělec žádost zpracovat, je dost náročné nastudovat všechny podmínky v jednotlivých kolech a žádostech. Pokud se jedná o větší podniky, často mají na tuto činnost vyčleněny pracovníka (často např. účetní) a tím se mohou soustředit na vlastní činnost.

Zdroj: Mgr. Pavla Katzerová, AgroKonzulta Žamberk spol. s. r. o.

SZIF podávání žádostí o dotace

1. Jaké jsou nejčastěji využívané dotace zemědělskými subjekty?

Zemědělci žádají hlavně o dotace v rámci Jednotné žádosti, Národní dotace a Program rozvoje venkova.

Zdroj: Šárka Krysličková, oddělení komunikačních podpor, SZIF